

Професор

Іван Іванович Шкурко

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені
М.П. Драгоманова
Кафедра теорії та історії педагогіки
Наукова бібліотека

П р о ф е с о р
І в а н І в а н о в и ч
Ш к у р к о

Бібліографічний покажчик

До 50-річчя науково-педагогічної діяльності в НПУ імені
М.П.Драгоманова

Київ-2018

УДК 378.113.1(092): 012Шкурко

Ш67

Серія: «Вчені НПУ імені М.П. Драгоманова»

Рекомендовано до друку Вченою Радою Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова Протокол №9 від 30 березня 2017 р.

*Наукова редакція : Л.В.Савенкова, канд. пед. наук, заслужений
працівник культури України, директор НБ*

Ш67 Професор Іван Іванович Шкурко : біобібліографічний показчик до 50-річчя науково-педагогічної діяльності в НПУ імені М. П. Драгоманова / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова [та ін.]; наук. ред. Л. В. Савенкова; упоряд. Н. І. Тарасова. — Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. — 78 с., портрети. — Серія: «Вчені НПУ ім. М. П. Драгоманова».

Біобібліографічний показчик серії «Вчені НПУ ім. М. П. Драгоманова» присвячений науково-педагогічній й громадській діяльності та 50-річчю науково-педагогічної діяльності в НПУ ім. М.П.Драгоманова заслуженого працівника освіти України, кандидата педагогічних наук, професора кафедри теорії та історії педагогіки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова **Івана Івановича Шкурко**.

Показчик містить нарис науково-педагогічної і громадської діяльності, основні дати життя та діяльності, бібліографічний показчик друкованих праць, літературу про професора, іменний показчик до хронологічного переліку друкованих праць.

УДК 378.113.1(092): 012Шкурко

© Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2018.

Іван Іванович Шкурко

*Заслужений працівник освіти України, академік
Міжнародної педагогічної академії, професор кафедри*

*теорії та історії педагогіки Національного педагогічного
університету імені М. П. Драгоманова*

*Професор Іван Шкурко
– вчитель учителів*

Кафедра теорії та історії педагогіки має особливий статус у багатогранній діяльності флагмана педагогічної освіти України – Національного педагогічного університету імені Михайла Петровича Драгоманова. Вона є спадкоємцем фундаментальних і оригінальних науково-педагогічних ідей, освітянського досвіду відомих професорів С. А. Ананьїна, М.Ф. Даденкова, Г. Є. Жураківського, С. Х. Чавдарова, С. А. Литвинова, В. З. Смаля, Д. Я. Шелухіна, Я. І. Бурлаки та ін. Члени кафедри бережуть і розвивають славні традиції своїх попередників. У творчому і дружньому колективі кафедри півстоліття працює її ветеран професор Іван Іванович Шкурко. Вчитуємося в рядки педагогічних роздумів доктора педагогічних наук, академіка Академії вищої освіти України професора Олександра Тихоновича Шпака «Дорога до себе», де вчений-педагог тепло і щиро згадує свого колегу – Івана Івановича Шкурка: «...[Іван Іванович]глибоко розуміється в теорії та історії педагогіки, знає психологію студентства. Мій ровесник, глибоко пізнав долю людини хліборобської праці, знає і любить село. Уміє організувати роботу..., принциповий, вимогливий, об'єктивний. На компроміси, які мають аморальну основу, не йшов і ніколи, я переконаний, не піде».

Народився Іванко 20 травня 1941 року в селянській родині в Новій Басані Бобровицького району на Чернігівщині. В цьому багатому природньому середовищі у весняну пору, коли все розквітає, у великій родині народився хлопчик, якого рідна земля щедро наділила своєю доброю життєвою енергією. Але час для країни був важкий, йшла війна. Іванове дитинство було голодним і холодним, бо батько, Іван Харитонович, не повернувся з фронту, а матері, Агафії Петрівні, одній доводилося виховувати чотирьох дітей. Можливо, саме цей факт і сьогодні спонукає сивочолого професора

по-особливому замислитися на відомих кожному словах великого Кобзаря про українське село:

Село! І серце одпочине.

Село на нашій Україні – неначе писанка,

Село. Зеленим гаєм поросло.

Цвітуть сади, біліють хати,

А на горі стоять палати, неначе диво.

У Івана Івановича ці слова асоціюються з його рідним селом, де пройшло дитинство: *«Коли пройдена дорога життя, довша від тієї, яку залишилося подолати, все частіше навіюються спогади. Веселі й сумні, приємні і не дуже. Стільки всього пережило моє рідне село – війни, руїну, відбудову, голодомор, розкуркулення, колективізацію... Біографія мого села увібрала в себе всю глибину історії Чернігівського краю. Тут і старовинні сусідні сільські місцевості : Новий Биків, Бригінці, Щаснівка, Озеряни, Стара Басань, Бірки, Вороньки. Село Козацьке засноване козаками, які рушали до Дніпра, а далі до Османської імперії, де визволяли земляків - невільників. Звідси у загонах Биківської, а згодом Басанської сотень Переяславського полку вирушали під Конотоп, потім до Батурина, щоб допомогти славному гетьману Івану Мазепі, оскільки Козацьке завжди належало гетьмановій булаві».*

Розповідаючи про батьківський край, Іван Іванович кожне слово пропускає через своє серце, намагається не випустити зі своєї уваги все найсуттєвіше, найрідніше, зокрема про знамениті на весь світ своїм героїзмом і трагедією Піски, де народився і зростав поетичний геній Павла Тичини, про родину якого, на жаль, до цього часу немає написаної повної історії. А його молодший брат, Євген, був інструктором лікбезу на Новобасанщині і багато зробив у боротьбі з неписьменністю колишніх батраків краю. А Василь Іванович Лопата – народний художник-графік України – автор української гривні, з яким Іван народився в одному селі, в один рік і навчалися в технікумі за однією партою.

Іван Іванович впевнений, що кожна людина повинна добре знати корені свого роду, землі, де народився, і яка стала невід'ємною його частиною.

Як поселення, Нова Басань існує вже близько тисячі років, навіть є свідчення про те, що в селі Нова Басань виявлено поселення черняхівської культури (II–V ст.). Вважається, що назва «Басань» походить від староукраїнського слова «баса» — красава. Можливо, спочатку цю назву отримала річка Басанка, яка проходить через цю місцевість, а потім вже співзвучно було назване й село. Село під назвою Нова Басань виникло всередині XV ст. В Руському літописі, де перераховані народи, а серед них і народ «басані» - красені, красивий народ. І нарешті : географічне розташування села Нова Басань можна назвати і вдалим, і невдалим водночас. Оскільки місцевість лісиста та оточена річками – селяни завжди мали топливо для обігріву помешкань і дичину для полювання, а помірний клімат сприяв розвитку землеробства та вирощуванню домашньої худоби. Проте, через географічне розташування на межі Київської Русі та Речі Посполитої, життя села Нова Басань та долі новобасанців завжди були під впливом бурхливого політичного життя двох великих імперій та дрібніших князівств. Історія села невід’ємна від історії країни. Нова Басань піддавалася спустошливим набігам і більшість селян рятувалася, втікаючи в навколишні ліси. Мешканці Басані займалися переважно землеробством - вирощували жито, ячмінь, просо. У лісах вони збирали мед, полювали на буйволів, диких кабанів та інших звірів. На річці ловили диких качок і гусей, займалися рибальством – писалось: «до неймовірності велика кількість всякого роду риби».

З історичних джерел відомо, що після об’єднання Литовського князівства та Королівства Польського у Річ Посполиту – так званої Люблінської унії (1569 р.) Нова Басань у складі Остерського староства відійшла до Польщі. Населення зобов’язувалося нести прикордонну службу, а також платити грошову і натуральну ренту Речі Посполитій. У 1638 р. Нова Басань отримала статус повітового міста, а через десять років стала сотенним містечком Переяславського полку. У період визвольної війни українського народу 1648-1654 рр. новобасанці героїчно билися з польськими магнатами і шляхтою. За указом Катерини II від 3 травня 1783 р. юридично було оформлено закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України. У другій половині XIX ст. в Новій Басані у 858 дворах проживало 5568 мешканців; з них 2600 - козаки, а також були купці, міщани і

чимала частина - селяни. В період Столипінської реформи багато селян, позбувшись землі, залишили рідні місця, в результаті кількість населення значно зменшилася і в 1910 році проживало 1393 селян, 14 осіб духовного звання, 1643 міщан і козаків. Перша світова війна, голодомор спустошили село, селянські господарства занепадали, а у 1941-1945 роках сотні мешканців влилися до лав Червоної Армії, був сформований винищувальний батальйон. А 15 вересня 1941 р. село було окуповано німецькими військами: призначені поліцейські дільниці та гестапо, де в концтаборі, який розташували в селі, за період «нового порядку» було знищено 418 військовополонених і мешканців. Загинули також 58 партизанів, 15 підпільників Нової Басані, а 25 грудня 1942 р. німці провели облогу і заарештували 280 чоловіків та 84 жінки «неблагонадійних» і 27 грудня всіх розстріляли. На околиці села їх поховали у братській могилі. На фронтах Другої Світової загинули 698 жителів Нової Басані і серед них Іван Харитонович Шкурко, червоноармієць, стрілець, загинув 11 листопада 1943 року в боях за с. Клехівка Фастівського району Київщини.

Із розповідей Івана Івановича відомо про те, що повоєнний період - особливо складний в його біографії. В країні напружене соціально-політичне життя : великі людські втрати, матеріальні збитки від воєнних дій та окупації. Лише система народної освіти потребувала на відновлення понад п'ять мільярдів карбованців, щоб відбудувати і відновити шкільні будинки та обладнання. Крім того через політичні прорахунки керівництва, завищення планів державних хлібозаготівель, недооцінки значення підсобних господарств для колгоспників виник голод; особливо гостро відчула його родина Івана Івановича у 1946-1947 роках. В колгоспі, де працювала Агафія Петрівна, не вистачало не тільки машин, а й звичайних плугів, лопат, сапок. Колгоспні поля і землі підсобних господарств колгоспників орали коровами, у кого вони були, а частіше самі жінки, люди старшого покоління, які в післявоєнні роки становили «ударну силу» в зруйнованих колгоспах. Застосовували також працю дітей : сам Іван у семирічному віці за допомогою старших запрягав

кона і привозив у літній період на колгоспне поле бочку з водою. Таку і подібну роботу виконували більшість його ровесників, яких сьогодні називають діти-війни. Сільські діти, як і їхні батьки, негласно вважалися громадянами другого сорту. Ніхто в родині не отримував гарантованої заробітної плати, відпусток, державних пенсій; оподатковувалася кожна тварина, дерево, реалізація всіх культур, які вирощені на присадибних ділянках. Щоб поповнити сімейний ресурс, родина збирала кинуті після жнив на колгоспних полях житні колоски.

« Страшний голод 1946-1947 рр., - згадує Іван Іванович, - я ніколи не зможу забути. Так само, як і кращі людські якості тих, хто рятував постраждалих від загибелі. Всю нашу велику сім'ю рятувала моя мама – рідкісна трудівниця, людина високої честі і християнської моралі. Саме вона придбала жорновий камінь, за допомогою якого ми сім'єю перемелювали житні зерна, отримували муку і випікали святий житній хліб. Рятувало нашу сім'ю і те, що моя мама, царство їй небесне, будучи вдовою і дуже хворобливою, все ж таки змогла утримувати у своєму господарстві корову, яка і стала для всіх нас годувальницею. Велика допомога була від близьких рідних і наших добрих сусідів, які підтримували родину у ці важкі роки».

Змалку Іванком володіло непереможне бажання вчитися. Він рано зрозумів, що й сам буде вчителем, бо наймудрішими і найпоряднішими людьми в селі були саме вчителі. У 1948 році він пішов до Новобасанської семирічної школи № 3. Іван Іванович глибоко переконаний, що у Новій Басані завжди було середовище освічених людей. Підтвердженням цього є свідчення про те, що перша однокласна земська школа відкрилася тут ще у 1868 році і була розрахована всього на 35 учнів. У 1874-1875 навчальному році учитель навчав вже 58 учнів. У 1890 році перших учнів приймала однокласна школа з трирічним терміном навчання. На початку ХХ століття в селі функціонували дві однокласні земські – однокласна і двокласна – церковнопарафіяльні школи. З 1904 р. в с. Нова Басань працював народний будинок. Сьогодні найбільша школа – Новобасанська загальноосвітня школа I-III ступенів, яка нещодавно відсвяткувала своє 100-ліття.

«Мої шкільні університети в Новобасанській семирічці №3, - розповідає Іван Іванович, - розпочалися 1 вересня 1948 року. А у серпні цього ж року уряд зважив на прохання міністра (наркома) освіти УРСР Павла Пичини, мого земляка і найулюбленішого українського поета, одного з найвидатніших синів українського народу, звільнити його від обов'язків : п'ять найтяжчих післявоєнних років Павло Григорович очолював українську освіту. Станіслав Пельнюк, відомий поет і літератор, писав, що «...Період роботи [Павла Пичини] на високому державному посту – дуже важкий, надто напружений, але плідний. І, як би там не було, але ці п'ять років на благо дітей, на благо народу – це подвиг поета, про який ми ні за яких обставин не повинні забувати». Українська школа післявоєнного періоду вставала з колін за великою допомогою Росії. З Росії йшли до України підручники, наочні посібники, зошити. Я вивчав географію, математику, історію, природознавство, інші предмети шкільного навчального плану російською мовою. Добре пам'ятаю, як у першому класі на всіх був 1-2 букварі, а на всю школу 2-3 читанки. І ми дружньо вчилися: передавали підручники один одному, влаштовували колективне читання, переписували на полях газет, на обгортковому папері, на старих шпалерах домашні завдання, - і вчилися, вчилися... Без перебільшення можна сказати, що шкільні роки – це роки чесного і старанного навчання – без процентоманії, навмисного витягування. Мої вчителі Ганна Тимофіївна Сльозко, Наталія Гаврилівна Зубець, Борис Михайлович Яровий і багато інших – були, як мені здавалося, аж занадто бідні матеріально, дехто з учителів ходив до школи на милицях, або з порожніми рукавами, але вони завжди були гідні, духовно багаті, їхня совість ніколи не кульгала, а душі наповнені добром і розумною вимогливістю до нас, сиріт і напівсиріт післявоєнної пори. Я пишаюся своїми учителями - подвижниками освітянської праці. Без перебільшення можу сказати, що мої шкільні учителі – найкращі люди, яких народила наша земля. І хоча я трохи шкодую, що не завжди був «зразковим» учнем, з глибоким запевненням стверджую – мої наставники були справжніми дидактами і вихователями; вони навчили мене не тільки виразно читати і грамотно писати, хоча і це надзвичайно важливо, вони навчили мене

головного – думати, мислити, аналізувати. Вони проклали дорогу мого життя. І сьогодні, з висоти пройдених років, коли я сам учитель, викладач, можу з чистою совістю сказати: «Дякую тобі, Новобасанська семирічна школа №3, я твій учень 50-х років ХХ століття, завжди намагався виправдати твої надії і все моє трудове життя – це чесна праця на всіх стежках і дорогах, які простелила доля».

А з 1955 року Іван навчався у Майнівському зоотехнічному технікумі, по закінченні якого молодшим спеціалістом господарства розпочав своє трудове життя в селі Борове Рокитнянського району Рівненської області. Робота у великому сільському колективі була важкою, але він з самого дитинства звик її легко виконувати. А в 1960-1963 роках – служба у Збройних Силах СРСР в Ленінградському військовому окрузі, у військовій частині 03209 «Є» 6-ої окремої армії ПВО : на перших порах курсант, потім інструктор, згодом поступово командир відділення, заступник командира взводу, молодший сержант, сержант, старший сержант, старшина зенітних ракет близької дії, спеціаліст стартового обладнання зенітно-ракетної зброї – такий послідовний складний етап навчання і підготовки класного військового спеціаліста пройшов Іван за три роки. Армійський досвід навчання, виховання, спілкування, дисципліни і порядку залишив свій позитивний відбиток в характері Івана.

Тож у 1963 році, після демобілізації, як і мріяв, Іван вступає на навчання до Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького. Відмінне навчання, активна громадська діяльність, участь в студентському науковому товаристві дали можливість стати ленінським стипендіатом. Влітку Іван працює в студентських будівельних загонах Кустанайської області Казахстану, за що на урочистій зустрічі у Кремлівському Палаці у Москві був нагороджений знаком «10 років освоєння цілинних і перелогових земель».

По закінченні інституту Іван отримує диплом з відзнакою, проходить педагогічну практику в Німеччині і продовжує навчання в аспірантурі рідного навчального закладу. Після навчання в

аспірантурі деякий час читав лекції і проводив практичні заняття у німецькій Вищій педагогічній школі імені Клари Цеткін у Лейпцігу.

У грудні 1972 року на кафедрі педагогіки під керівництвом досвідченого вченого Д. Я. Шелухіна одним з перших в країні Іван Шкурко успішно захистив дисертацію з вузівської позанавчальної виховної роботи: «Ідейно-політичне виховання студентів у процесі позанавчальної роботи (на матеріалах педвузів Української РСР)» на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук (спеціальність 13.730 – теорія педагогіки).

На початку 80-х молодий вчений, як і багато українських спеціалістів різного профілю, працює радником-консультантом ректора кубинського Вищого педагогічного інституту в місті Санта-Клара, згодом – Вищого професійно-технічного інституту в Гавані. Ця робота дала вченому багато нових творчих імпульсів у педагогічній діяльності: розширила компетентнісний діапазон, збагатила новими соціальними, історичними, гуманітарними знаннями, педагогічним досвідом кубинських вчених.

На основі довготривалого педагогічного експерименту Іван Іванович в своїх працях обґрунтував концепцію професійно-педагогічної підготовки вчителів, яка широко використовується в практиці підготовки майбутніх вчителів в багатьох педагогічних навчальних закладах України і закордоння. Іван Іванович виробив власну аргументовану і вмотивовану позицію з багатьох проблем навчання і виховання, наприклад, цікава його наукова розробка з питань єдності національно-патріотичного та морального виховання учнівської молоді. Він є високим взірцем наукової компетентності, принциповості, доброзичливості і вимогливості. Прагнення до честі й справедливості в Івана Шкурка на генетичному рівні. Лише об'єктивність і жодних компромісів, коли йдеться про оцінку набутих знань. Це не завжди подобається студентам, навіть деяким колегам. Але ж без здобутих знань, особливо, якщо йдеться про вчительство, не можна забезпечити певні зрушення в свідомості молодої людини. Для його лекцій, інших форм занять із студентами характерні творчий підхід, проблемність, переконлива аргументація положень, чіткі висновки. Його педагогічна діяльність – багатовекторна і плідна.

Професор формує у студентів – майбутніх учителів не лише глибокі знання педагогічних закономірностей, ідей, а й практичні педагогічні уміння і навички, виховує у них історичну пам'ять, національну гідність і свідомість, світогляд і характер рідного народу, вчить шукати і знаходити шлях до серця кожного вихованця, виховує на прикладах визначних перемог українців, на подвижництві нашого народу в часи національно-визвольних змагань. Іван Іванович проводить широку позааудиторну роботу студентів : організовує наукові конференції, педагогічні читання, екскурсії в Педагогічний музей НАПН України для ознайомлення з життям та діяльністю видатних педагогів країни, залучає студентів до краєзнавчої роботи.

Він активно досліджує кафедральні наукові теми – проблеми історії педагогіки, соціально-гуманітарна і політична підготовка майбутніх учителів, менеджмент в освіті, національні традиції та європейські інновації, вдосконалення систем навчання студентів.

Важливі і цікаві віхи педагогічної діяльності професора І. І. Шкурка – він працював завідувачем кафедри, радником зарубіжних ректорів (на Кубі), передавав свій досвід і лекційну майстерність у Вищій педагогічній школі Німеччини, був проректором з навчальної роботи Державної академії керівних кадрів освіти

Невід'ємною рисою вченого й інтелігента є його невгамовна жага постійно вчитися і вдосконалюватися. Ці риси притаманні й професору Іванові Шкурку. Уже в зрілому віці він закінчив Державну академію керівних кадрів освіти за спеціальністю «Менеджмент освіти». За 50 років науково-педагогічної діяльності професором І. Шкурко підготовлено близько десяти тисяч спеціалістів : учителів, правознавців, економістів, менеджерів. Серед його учнів керівники вузів і шкіл, кафедр ВНЗ та наукових установ, депутати Верховної Ради тощо. Іван Шкурко відомий широкому педагогічному загалу як учений-методист у галузі підвищення кваліфікації вчителів, директорів шкіл і ПТУ, керівних кадрів вищої школи. За його безпосередньої участі розроблено і впроваджено 87 навчально-тематичних планів і програм підвищення кваліфікації різних категорій працівників освіти.

В науково-педагогічному доробку вченого – понад 170 наукових праць, серед яких три монографії, навчальні і навчально-методичні посібники для учнів та студентів, статті, надруковані у фахових виданнях Болгарії, Росії, Куби, інших країн. Вони досліджують соціально-гуманітарні, політичні, педагогічні питання підготовки вчителів, їх громадської і педагогічної активності. В площині інтересів вченого творча спадщина видатних українських педагогів Антона Макаренка, Василя Сухомлинського, Костянтина Ушинського та багатьох інших. Крім того науковця цікавлять принципи соціально-трудової підготовки майбутніх педагогів, трудове виховання у системі професійної підготовки.

Звичайно, найбільше щастя для вчителя – це його учні. Вони з часом належно оцінюють високу вимогливість свого наставника. Так, один з випускників університету, директор Малютянської ЗОШ на Київщині, нині сільський голова Руслан Сіленко відзначає: *«Іван Шкурко – людина особливого татунку. В ньому поєднано ґрунтовні знання й вимогливість до студентів, суворість до тих, хто нехтує скарбом знань, і пошана до тих, хто його плекає».*

Професор І. І. Шкурко здійснював наукове керівництво і підготував до захисту дисертаційні роботи на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук : Р. Р. Карімова «Естетична діяльність як засіб попередження важковихованості в молодшому шкільному віці» (1993); Н. М. Пастушенко «Просвітницька діяльність та педагогічні погляди Юліяна Дзеровича» (2001); Л. В. Ляхоцька «Виховний потенціал рідної мови в творчій спадщині Івана Огієнка» (2000); О. І. Бульвінська «Формування дидактичних умінь у студентів педагогічних університетів України» (1998) ; Н. П. Яцишин «Професійно-педагогічна підготовка вчителів у Великій Британії (90-і роки ХХ століття)» (1998) ; А. Новрузов «Підготовка студентів педагогічних інститутів до виховання учнів за місцем проживання» (1979); Б.В. Струганець «Підготовка вчителів трудового навчання у вищих навчальних закладах України (1958-1994 рр.)» (1994) ; Т. В. Гора «Формування умінь педагогічного спілкування засобами інтерактивного тренінгу в системі «педагог – старшокласник» (2012) ; Я. В. Долінко «Педагогічні умови виховання театральної

культури учнів середніх загальноосвітніх шкіл I- II ступенів» (2009) ; О. В. Варжель «Розвиток інтелектуальних умінь студентів технічного коледжу у процесі загальноосвітньої та практичної підготовки» (2009) ; Н. А. Гребенюк «Активізація пізнавальної діяльності студентів у процесі навчання» ; Л. В. Корецька «Формування професійної компетентності педагога в інститутах післядипломної освіти України на матеріалах підготовки старшокласників до сімейного життя» (2010) ; І. В. Нікіфорова «Формування фахової комунікативної культури у студентів філологічних спеціальностей педагогічних університетів України» (2012) ; Л. І. Синіговець «Формування готовності майбутніх учителів до організації краєзнавчо-туристичної роботи в загальноосвітніх школах Лівобережної України» (2011) та ін.

Під керівництвом професора І. І. Шкурка підготували свої магістерські дослідження : Є. І. Кумоновська, Т. В. Козенко, К. В. Синьогуб, К. І. Левчик, Н. М. Оришич, М. В. Безнощенко, А. С. Щиголева, М. В. Соломка, О. А. Трав'янова, Ю. В. Жерибор, М. М. Осітнянко, О. В. Можарівська, А. В. Кирпале, В. В. Пальонко, А. Л. Сідлецька, Т. В. Горщевська, А. П. Кузьменко, Т. А. Плюта, О. М. Калашнік, Є. О. Роман, О. В. Рогова, Т. М. Соломончук, О. В. Потопальська, О. П. Савченко, М. П. Сюр, В. Пелін, О. Скок, М. Суліма та ін. Роботі зі студентами, як магістрів, так і бакалаврів, Іван Іванович приділяє надзвичайно багато уваги.

Іван Іванович отримав педагогічний, науковий, патріотичний гарт у драгоманівському університеті і з вдячністю віддає студентам – майбутнім педагогам свої душевні сили. Він прикладав і продовжує прикладати чималі зусилля для того, щоб у всіх регіонах України, найвіддаленіших педагогічних осередках знали і шанували внесок кафедри теорії та історії педагогіки і університету в цілому у розвиток науки, реформування освіти, підготовку висококваліфікованих педагогічних кадрів. Таких самозречених і відданих освіті педагогів, як професор Іван Шкурко, у нашій спільноті небагато. І хоча немає метричної системи, здатної виміряти рівень педагогічної майстерності, його життя і боротьба за високий рівень підготовки вчительських кадрів упродовж

десяти років - найкраща ілюстрація до понять національної честі, людської гідності, неперевершеної любові до особистості.

Іван Іванович має високий авторитет серед студентів, співробітників і колег університету. За багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність професора І. І. Шкурка було нагороджено почесним званням «Заслужений працівник освіти України», знаком «Відмінник освіти України», обрано академіком Міжнародної кадрової академії, акредитованої при Європейській сітці національних центрів і Раді Європи, дійсним членом Міжнародної педагогічної академії.

*Борис Мельник (журналіст),
професори Юрій Руденко, Олександр Шпак,
Микола Кравчук*

Нагороди професора І. І. Шкурка:

- знак «10 років освоєння цілинних і перелогових земель» (1964);
- Грамота КДПІ імені О. М. Горького (29.04.1969);
- Диплом Instituto superior Pedagogico «Felix Varela» Villa Clara (7 de Junio de 1982, Республіка Куба);
- подяка Радника з економічних питань Посольства СРСР в Республіці Куба (наказ 3209 від 10 березня 1983 р., м. Гавана);
- нагрудний знак «Відмінник освіти України» (наказ №220-к від 16.05.1996);
- медаль і диплом «2000-ліття Різдва Христового» від Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета (2002);
- Іменний годинник і Подяка Київського міського голови (2004);
- Почесна грамота Академії педагогічних наук України за вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів, плідну науково-педагогічну діяльність та з нагоди 170-річчя з дня заснування університету (2005);

- Почесна грамота НПУ імені М. П. Драгоманова за вагомий особистий внесок в роботу на освітянській ниві, за відданість, науково-педагогічній і навчально-виховній справі та з нагоди святкування Дня працівників освіти України (наказ №517 від 08.10.2007);
- Почесне звання «Заслужений працівник освіти України» (Указ Президента України №128/2010 від 08.02.2010);
- Срібна медаль «Михайло Петрович Драгоманов.1941-1995» (2012).

Основні дати життя та діяльності

Івана Івановича Шкурка

Професор Іван Іванович Шкурко народився 20 травня 1941 року в селі Нова Басань Бобровицького (на той час Новобасанського) району Чернігівської області у родині селян-хліборобів : Івана Харитоновича і Агафії Петрівни Шкурко.

- 1948-1955 рр.** – учень Новобасанської семірічної школи № 3 ;
- 1955-1959 рр.** - навчався у Майнівському зоотехнічному технікумі;
- 1959-1960 рр.** - молодший спеціаліст господарста села Борове Рокитнянського району Рівненської області;
- 1960-1963 рр.** - служба у Збройних Силах СРСР; Ленінградський військовий округ, військова частина 03209 «є» 6-ої окремої армії ПВО: курсант, інструктор, командир відділення, заступник командира взводу, молодший сержант, сержант, старший сержант, старшина зенітних ракет близької дії, спеціаліст стартового обладнання зенітно-ракетної зброї;
- 1963 р.** – студент Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького; ленінський стипендіат;
- 1964 р.,** липень, серпень – замполіт студентських будівельних загонів України (Київські : Інженерно-будівельний інститут, Інститут харчової промисловості, Інститут легкої

промисловості, Інститут іноземних мов, КДПІ ім. О.М.Горького). Дислокація : Казахська РСР, Кустанайська область (Наурзумський і Семиозерний райони);

- нагороджений знаком «10 років освоєння цілинних і перелогових земель»;

- учасник урочистого вечора студентів-цілинників в Кремлівському Палаці з'їздів у Москві;

1966 р.(29.05) - одружився. Дружина – Валентина Миколаївна;

1967 р. - закінчив Київський державний педагогічний інститут імені О.М.Горького, отримав диплом з відзнакою;
- проходив педагогічну практику в Німеччині;

1967 р. – завідувач консультаційного пункту заочного відділу Київського державного педагогічного інституту імені О.М.Горького;

1967-1972 рр. – викладач кафедри загальної педагогіки КДПІ імені О.М.Горького з погодинною оплатою праці;

1967-1969 рр. – секретар комітету комсомолу КДПІ імені О.М.Горького;

1968 р. - народився син Олександр;

1968-1969 рр. – завідувач курсами перепідготовки піонервожатих України при КДПІ імені О. М. Горького;

1969 р. – вихователь спецшколи-інтернату у м. Боярці, Києво-Святошинського району Київської області;

- делегат зльоту (17-20 лютого) студентів-активістів вищих навчальних закладів УРСР. Особиста зустріч з Героєм Соціалістичної Праці, членом-кореспондентом Академії педагогічних наук СРСР Василем Олександровичем Сухомлинським; (автограф на посвідченні делегата на світлинах);

- нагороджений Грамотою КДПІ ім. О. М. Горького

(29.04.1969);

- 1969-1972 рр.** - аспірант кафедри загальної педагогіки Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького (спеціальність «Теорія педагогіки»); лауреат стипендії імені Леніна;
- 1970-1971 рр.** - ректор університету педагогічних знань для батьків шкіл Радянського району м. Києва;
- 1972 р., листопад** - зарахований на посаду викладача кафедри загальної педагогіки КДПІ імені О.М.Горького;
- грудень** - захистив дисертацію «Ідейно-політичне виховання студентів у процесі позанавчальної роботи (на матеріалах педвузів Української РСР)» на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук (спеціальність 13.730 – теорія педагогіки);
- 1972-1982 рр.** - декан Факультету громадських професій КДПІ імені О. М. Горького;
- 1973 р.** - присвоєно вчений ступінь кандидата педагогічних наук. Видано диплом кандидата наук;
- 1973 р.(1.01-28.12)** - наукове стажування в Інституті підвищення кваліфікації викладачів педагогічних дисциплін університетів і педагогічних вишів при Академії педагогічних наук СРСР (м. Москва);
- 1974 р.** - зарахований на посаду доцента кафедри загальної педагогіки КДПІ імені О. М. Горького;
- народилася дочка Ярослава;
- 1974-1999 рр.** – Голова Державної екзаменаційної комісії в педагогічних училищах і коледжах України :
Коростишівському, Ржищівському, Київському №1,
Мукачівському, Корсунь-Шевченківському,

- Сарненському;
- 1974 р.** – завідувач кафедри теорії і методики піонерської та комсомольської роботи КДПІ імені О. М. Горького;
- 1976 р.,** (січень-березень) – стажувався на кафедрі педагогіки вищої і середньої освіти КДУ імені Тараса Шевченка;
- 1979 р.** – присвоєно вчене звання доцента кафедри загальної педагогіки, видано атестат доцента;
- 1980 р.** - учитель і вихователь спеціальної школи-інтернат № 12 м. Києва;
- доцент кафедри загальної педагогіки КДПІ імені О. М. Горького;
- 1981 р.** - наукове стажування : читав лекції, проводив семінарські і практичні заняття та колоквиуми у Вищій педагогічній школі ім. Клари Цеткін (м.Лейпціг, Німецька Демократична Республіка);
- 1982-1984 рр.** – радник-консультант ректора Вищого педагогічного інституту ім. Фелікса Варели (провінція Вілья Клара, м. Санта Клара), радник ректора Вищого професійно-технічного інституту м. Гавана (Республіка Куба) ;
- 1982 р.** - нагороджений Дипломом Instituto superior Pedagogico «Felix Varela» Villa Clara (7 de Junio de 1982, Республіка Куба);
- 1983 р.** – нагороджений Подякою Радника з економічних питань Посольства СРСР в Республіці Куба (наказ 3209 від 10 березня 1983 р., м. Гавана);
- 1984 р.** – доцент кафедри загальної педагогіки КДПІ імені О. М. Горького;
- 1988 р.** – переведений на посаду старшого наукового

- співробітника, наказ №64 ок, від 2 лютого 1988 р.;
- 1994-1999 рр.** – доцент Українського державного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова; професор Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;
- 1994 р.** (листопад) - зарахований на посаду професора Українського інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти (м.Київ);
- 1994 р.** (грудень) - проректор з навчально-методичної роботи Українського інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти;
- 1995 р.** (травень) - присвоєно вчене звання професора. Видано атестат професора;
- 1995 р.** – присвоєно вчений ступінь доктора філософії в педагогічних науках (Національний комітет визнання навчальних курсів, документів про освіту вчених ступенів – Нострифікаційний комітет – при Міжнародній кадровій академії. Видано свідоцтво НС № 030111, 7.XII. 1995 р., НС № 030111, реєстраційний номер 3111;
- 1996 р.** – нагороджений нагрудним знаком «Відмінник освіти України» (наказ №220-к від 16.05.1996);
- 1997-1999 рр.** – призначений на посаду проректора з навчальної роботи Державної академії керівних кадрів освіти порядком переведення з УІПКККО;
- 1998 р.** – обраний дійсним членом (академіком) Міжнародної Кадрової Академії, акредитованої при Європейській сітці Національних центрів ЮНЕСКО і Раді Європи. Видано Атестат академіка ДР №0107 від 22 червня 1998 р.;
- обраний академіком Міжнародної педагогічної академії. Рішення Загальних зборів Академії від 22 квітня 1998 р.

Видано диплом дійсного члена академії (академіка) за №504, м. Москва;

- 1999 р.** – член Міжвідомчої координаційної Ради Міністерства освіти і науки України і Академії педагогічних наук України з питань реалізації цільової комплексної Програми « Вчитель»;
- 1999 р.** – професор кафедри теорії та історії педагогіки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;
- 2002 р.** – нагороджений медаллю і дипломом «2000-ліття Різдва Христового» від Патріарха Київського і всієї Русі-України Філарета (2002);
- 2004 р.** – нагороджений іменним годинником і Подякою Київського міського голови (2004);
- 2005 р.** - нагороджений Почесною грамотою Академії педагогічних наук України за вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів, плідну науково-педагогічну діяльність та з нагоди 170-річчя з дня заснування університету (2005);
- 2007 р.** - нагороджений Почесною грамотою НПУ імені М. П. Драгоманова за вагомий особистий внесок в роботу на освітянській ниві, за відданість, науково-педагогічній і навчально-виховній справі та з нагоди святкування Дня працівників освіти України (наказ №517 від 08.10.2007);
- 2010 р.** – присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України» : Указ Президента України №128/2010 від 08.02.2010;
- 2012 р.** - Срібна медаль «Михайло Петрович

Драгоманов.1941-1995» (2012).

2017 р.

– подовжено термін роботи на посаді професора кафедри теорії та історії педагогіки згідно заключеного контракту (наказ № 387-п від 29.06.2017 р.).

Хронологічний покажчик друкованих праць професора І. І. Шкурка

1971

1. Звіт студента педвузу / **І. І. Шкурко** // Радянська освіта. – 1971. – 21 липня.
2. Походи студентів по історичних місцях / Б. Р. Єремеєв, **І. І. Шкурко** // Український історичний журнал. - 1971. – № 8. – С. 106-108.
3. Школа лекторської майстерності / **І. Шкурко**, В. Олійник // Молодь України. – 1971. – 3 липня.

1972

4. Загони досвіду і виховання / **І. Шкурко** // Знання та праця. – 1972. - №1. – С. 14-15.
5. Идейно-политическое воспитание студентов в процессе внеучебной работы (на материалах педвузов Украинской ССР) : автореф. дис. ...канд. пед. наук. - спец. 13.730 – теория педагогики / **Иван Иванович Шкурко** ; науч. рук. канд. пед. наук Д. Я. Шелухин ; Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького. – Киев, 1972. - 24 с.
6. Ідейно-політичне виховання студентів у процесі позанавчальної роботи (на матеріалах педвузів Української РСР) : дис. ... канд. пед. наук; спец. 13.730 – теорія педагогіки / **Іван Іванович Шкурко**; наук. керівник Шелухін Д. Я., канд. пед. наук; М-во освіти УРСР; Київ. держ. пед. ін-т імені О. М. Горького. – Київ, 1972. – 245 с.

7. Політзаняття. Проблеми, цифри, висновки (з досвіду КДПІ ім. О. М. Горького) / **І. І. Шкурко** // Молода гвардія. – 1972. – 8 лютого.
8. Форми позанавчальної ідейно-виховної роботи у педвузі / **І. І. Шкурко** // Український історичний журнал. – 1972. – № 3. – С. 81-87.
9. Школа лекторської майстерності (у КДПІ) / **І. Шкурко, В. Олійник** // Радянська школа. – 1972. – № 9. – С. 93-94.
10. Шукай свою зрілість / **І. І. Шкурко** // Молодь України. – 1972. – 6 квітня.

1973

11. Общественная активность – важное условие профессионально-педагогической подготовки студентов педвуза / **И. И. Шкурко** // Студент и вузовский коллектив. – Каунас: Kauno politechnikosinst itutas, 1973. – С. 318-324.
12. Ораторське мистецтво педагога / **І. І. Шкурко** // Вечірній Київ. – 1973. – 9 квітня.

1974

13. З молодим запалом / **І. І. Шкурко** // Радянська освіта. – 1974. – 10 липня.
14. Як гартувалася юнь / **І. І. Шкурко** // Молодь України. – 1974. – 23 січня.

1975

15. Підготовка майбутнього спеціаліста до виховної роботи в трудовому колективі / Київ. держ. пед. ін-т імені О. М. Горького; О. К. Романовський, Д. Ф. Ніколенко, Я. І. Бурлака, О. Д. Кардаш, П. І. Бакуменко, Б. О. Лобовик, О. Д. Чекурда, В. А. Левіна, А. І. Плахова, П. З. Городенський, **І. І. Шкурко**, О. С. Татенко [та ін.]. – Київ : Вища школа. – 1975. – 244 с.

1976

16. Програма педагогічної практики студентів V курсу історико-педагогічного факультету в райкомах комсомолу, Будинках (Палацах) піонерів та школярів, у школах на посаді організатора позакласної та позашкільної виховної роботи / Київ. держ. пед. ін-т імені О. М. Горького ; Л. О.

Данилова, Н. І. Шевченко, **І. І. Шкурко**. – Київ: КДПІ, 1976. – 21 с.

1978

17. Використання технічних засобів навчання у процесі викладання курсу «Історія ВЛКСМ і Всесоюзної піонерської організації ім. В. І. Леніна» / **І. І. Шкурко** //Тези наради-семінару викладачів педінститутів на тему «Удосконалення навчально-виховного процесу в педвузі шляхом застосування технічних засобів навчання» / Київ. держ. пед. ін-т імені О. М. Горького. – Київ, 1978. – С. 28-29.
18. Горовенко В. М., **Шкурко І. І.** // Радянська школа. – 1980. – № 1. С. – 94-95. – Рец. на кн.: История ВЛКСМ и Всесоюзной пионерской организации им. В. И. Ленина : учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. №2108 «История и педагогика» ; под ред. В. А. Сулемова. – Москва : Просвещение, 1978. – 352 с.

1982

19. El enfoque de complejo en la educacion de los alumnos / **Ivan Shkurko**, Candidato a Dr. en Ciencias Pedagogicas. Asesor del Rector // Actualidad Educacional. – Ministerio de Educacion. Instituto Superior Pedagogico «FELIX VARELA». Villa Skara.– 1982. – Nov-dic. – no 22 / Pag. 6-16. (Республіка Куба).
20. El enfauque de sistema en la educacion de los escolares / **Ivan Shkurko**, Candidato a Dr. en Ciencias Pedagogicas. Asesor del Rector // Actualidad Educacional. – Ministerio de Educacion. Instituto Superior Pedagogico «FELIX VARELA». Villa Skara. – nov-dic. – Curso 1981-1982. – Pagina 18. (Республіка Куба).

1983

21. Громадська професія вчителя – екскурсовод / **І. І. Шкурко**, А. Й. Капська // Радянська школа. – 1983. – № 11. – С. 84-86.

1985

22. Сторінки спадщини / **І. І. Шкурко** // Друг читача. – 1985. – 10 жовтня.
23. Особистість учителя / Я. Бурлака, **І. Шкурко**, Ю. Руденко // Радянська освіта. – 1985. – 19 липня.

1986

24. Идейно-политическое воспитание студентов : методические рекомендации / Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького ; **И. И. Шкурко**. – Киев : КГПИ, 1986. – 49 с.
25. Лизанчук, В. В. Внимание: включен приемник (влияние радио и телевидения на формирование гражданской активности молодежи)/ В. В. Лизанчук ; рецензенты: Качкан В. А., **Шкурко И. И.** – Львов: Вища школа: Изд-во при Львов. ГУ, 1986. – 127 с.
26. Общественно-политическая активность будущего учителя как условие его профессионально-педагогической подготовки / **И. И. Шкурко** //Формирование социально активной личности учителя / Моск. гос. пед. ин-т. – Москва: МГПИ, 1986. – С. 68-72.

1987

27. Идейно-политическое воспитание будущего учителя: учеб.-метод. пособие / Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького ; **И. И. Шкурко**. – Киев : КГПИ, 1987. – 72 с.
28. Изучение и обобщение опыта идейно-политического воспитания студентов педагогического вуза / **И. И. Шкурко** / Киев. пед. ин-т имени А. М. Горького – Киев: 1987. – Деп. ОЦНИ «Школа и педагогика» МП СССР и АПН СССР 14.12.87 № 348-87. – С. 137-153.
29. Особливості проведення політичної інформації в педагогічному вузі / **І. І. Шкурко** // Збірник тез доповідей науково-практичної конференції «Форми і методи використання засобів масової інформації в ідейно-політичному вихованні і контрпропагандистській роботі школи». – Рівне, 1987. – С. 10-12.
30. Формування політичних переконань у студентів засобами клубної роботи / **І. І. Шкурко**, І. Ф. Пелячик //Збірник тез доповідей науково-практичної конференції «Форми і методи використання засобів масової інформації в

ідейно-політичному вихованні і контрпропагандистській роботі школи». – Рівне, 1987. – С. 12-13.

1988

31. А. С. Макаренко и актуальные проблемы идейно-политического воспитания студентов педагогического института / **И. И. Шкурко** // Творческое наследие А. С. Макаренко и совершенствование подготовки педагогических кадров : тез. докл. и выступлений на Всесоюз. науч.-практ. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. А. С. Макаренко. – Полтава, 1988. – С. 106-107.
32. А. С. Макаренко о патриотизме и интернационализме как составной части идейно-политического воспитания учащейся молодежи / **И. И. Шкурко** // А. С. Макаренко – выдающийся педагог-новатор. – Ровно, 1988. – С. 51.
33. Видатний радянський педагог А. С. Макаренко (До 100-річчя з дня народження / **І. І. Шкурко** // Український історичний журнал. – 1988. – № 3. – С. 143-147.
34. Идейно-патриотическое и гражданское воспитание учащейся молодежи в педагогической системе В. А. Сухомлинского / Киев. гос. пед. ин-т им. А. М. Горького; **И. И. Шкурко**. – Киев, 1988. – 19 с. – Деп. в ОЦНИ «Школа и педагогика» 06.03.89, № 84-89
35. Идеите на А. С. Макаренко и съвременната педагогическа практика / **И. И. Шкурко** // Проблеми на комунистическото възпитание (НРБ). – 1988. – № 1. – С. 29-34. – Болг.
36. Идейно-политическое воспитание учащейся молодежи в педагогической практике В. А. Сухомлинского / **И. И. Шкурко** // Тезисы докладов республиканской научно-практической конференции «Идеи формирования гармонически развитой личности в педагогическом наследии В. А. Сухомлинского и их творческая реализация в условиях перестройки общеобразовательной школы», 26-28 сент. 1988 г. – Кировоград, 1988. – С. 135-137.
37. Идейно-политическое воспитание учащейся молодежи в педагогической практике В. А. Сухомлинского : (методические рекомендации) / Киев. гос. пед. ин-т имени

- А. М. Горького ; **И. И. Шкурко**. – Киев : КГПИ, 1988. – 50 с.
38. Идеино-политическое воспитание учащихся во внеклассной работе : (методические рекомендации) / А. Н. Алексеев, В. А. Бойко, М. А. Сазонова, **И. И. Шкурко**. – Запорожье. 1988. – 35 с.
39. О роли учителя в идеино-политическом воспитании молодежи / **И. И. Шкурко** // А. С. Макаренко – выдающийся педагог-новатор. – Ровно, 1988. – С. 53.
40. Сърдце, отдадено на децата / **И. И. Шкурко** //Проблеми на комунистическото възпитание (НРБ). – 1988. – № 11. – С. 33-38. – Болг.

1989

41. Екскурсії по історичних місцях – важлива форма ідейно-політичного виховання майбутніх вчителів (1945-1970 рр.) / **І. І. Шкурко** // IV Республіканська наукова конференція з історичного краєзнавства: тез. доп. і повідомлень. – К., 1989. – С. 414-416.
42. Идеино-патриотическое и гражданское воспитание учащейся молодежи в педагогической системе В. А. Сухомлинского / Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького; **И. И. Шкурко**. – Киев, 1988. – 19 с. – Деп.в ОЦНИ «Школа и педагогіка» 06.03.89, № 84-89 //Методологические проблемы педагогической науки. История педагогики : науч. реф. сборник. – Москва, 1989. – Вып. 4(64). – С. 14.
43. Идеино-политическое воспитание будущего учителя в педагогике А. С. Макаренко / **И. И. Шкурко** //Использование педагогического наследия А. С. Макаренко в условиях перестройки среднего и высшего образования: материалы межвуз. науч.-практ. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. А. С. Макаренко, 29-31 марта 1988 г. / Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького. – Киев: КГПИ, 1989. – С. 21-23.
44. Идеино-политическое воспитание будущего учителя в педагогическом наследии Н. К. Крупской / **И. И. Шкурко**, Я. М. Латун // Н. К. Крупская о коммунистическом воспитании молодежи: тез. докл. межвуз. науч.-практ.

- конф. (Ровно, 27-28 февраля 1989 г.). – Ровно, 1989. – С. 118-119.
45. Идейно-политическое воспитание студентов в педагогических институтах и университетах Украинской ССР (1941-1965 гг.) / **И. И. Шкурко** / Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького. – К., 1989. – 250 с. – Библиогр. 45 назв. – Рус. – Деп. в НИИВШ 25.12.89 № 1712-89.
46. Идейно-политическое воспитание студенческой молодежи: методические рекомендации / Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького ; **И. И. Шкурко**. – Киев: КГПИ, 1989. – 36 с.
47. Идейно-политическое воспитание студентов педагогического института / **И. И. Шкурко**; Киев. гос. пед. ин-т им. А. М. Горького. – Киев, 1989. – 250 с. – Библиогр.: 264 н. – Деп. В ОЦНИ «Школа и педагогика» 23.01.89, №40-89 // Экономика, планирование и организация народного образования, повышение квалификации педагогических кадров : науч. реф. сборник. – Москва, 1989. – Вып. 3.- С. 20.
48. Ідейно-політичне виховання студентів в історії вищої педагогічної освіти Української РСР (1943-1945 рр.) / **І. І. Шкурко** // Розвиток школи і педагогічної науки на Україні: тез. доп. міжвуз. наук.-практ. конф., присвяч. 1000-річчю школи Київської Русі. – Ніжин. 1989. – Ч. 2. – С. 43-45.
49. Н. К. Крупская о развитии творческих способностей учащихся / Е. И. Коваленко, **И. И. Шкурко** // Творческое наследие Н. К. Крупской и современная школа: Секция: Значение педагогического наследия Н. К. Крупской для решения современных проблем советской школы и педагогики : тез. докл. и сообщ. респ. науч.-практ. конф., 23-25 февр. 1989 г. – Горловка, 1989. – С. 68-69.
50. Місце науково-дослідної роботи в ідейно-політичному вихованні майбутніх учителів (1943-1945 рр.) / **І. І. Шкурко**, Є. І. Коваленко // Розвиток школи і педагогічної науки на Україні: тез. доп. міжвуз. наук.-практ. конф., присвяч. 1000-річчю школи Київської Русі. – Ніжин. 1989. – Ч. 2. – С. 45-57.
51. Проблема идейно-политического воспитания студентов педвузов в педагогическом творчестве Н. К. Крупской / **И.**

И. Шкурко // Педагогическое наследие Н. К. Крупской и перестройка народного образования: тез. докл. и сообщений регион. науч.-практ. конф., 31 мая 1989 г. – Переяслав-Хмельницкий, 1989. – С. 224-225.

1990

52. Идейно-политическое воспитание студентов в системе высшего педагогического образования : учеб. пособие / **И. И. Шкурко**. – Киев. гос. пед. ин-т им. А. М. Горького. – Киев : КГПИ, 1990. – 96 с.
53. Ідейно-політичне виховання студентів в педагогічних інститутах і університетах Західних областей Української РСР (1945-1950 рр.) / **І. І. Шкурко** // Розвиток педагогічної освіти і науки в Західних областях України : тези доп. наук.-практ. конф. – Тернопіль, 1990. – Ч. I. – С. 82-83.
54. Совершенствование преподавания общественных наук – определяющее условие идейно-политического воспитания студентов (1943-1965 гг.) / **И. И. Шкурко** //Формы и методы идейно-политического воспитания учащейся молодежи : тез. докл. межвуз. науч.-практ. конф. – Ровно: РГПИ, 1990. – С. 76-77.

1992

55. Майборода В. К. Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917-1985 рр.) / В. К. Майборода ; рецензенти : Лисенко М. М., **Шкурко І. І.** – Київ: Либідь, 1992. – 196 с.
56. Соціально-гуманітарна і політична підготовка майбутніх учителів: історико-педагогічний аспект : навчальний посібник / Київ. держ. пед. ін-т імені О. М. Горького ; **І. І. Шкурко**. – Київ : КДПІ, 1992. – 144 с.

1993

57. Соціально-гуманітарна ідея в літературно-педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського / **І. І. Шкурко** // Педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського і розбудова національної освіти: тези міжнар. наук.-практ. конф. – Кіровоград, 1993. – С. 71-73.

58. Соціально-гуманітарна підготовка майбутнього вчителя / **І. І. Шкурко** // Наукові записки: матеріали звітно-наукової конференції викладачів Українського державного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова за 1992 рік / Укр. держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; уклад. П. В. Дмитренко, А. В. Шевченко, К. С. Симонова. – Київ: УДПУ, 1993. – С. 110-112.
59. Соціально-гуманітарна підготовка майбутнього вчителя як поняття педагогіки вищої школи / **І. І. Шкурко** // Молодь в посттоталітарному суспільстві: український варіант: тези доп. наук.-практ. конф., 27-28 квіт. 1993 р. / Харк. держ. пед. ін-т. – Харків : ХДПІ, 1993. – С. 154-155.

1994

60. Соціально-гуманітарна підготовка студентів у позанавчальній роботі педагогічних інститутів і університетів України (1941-1945 рр.) / **І. І. Шкурко** // Історія науки і техніки: проблеми дослідження: викладання, гуманізації освіти : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. – Дніпропетровськ, 1994. – С. 219.

1995

61. План підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти на 1996 рік / Укр. ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти М-ва освіти України ; **І. І. Шкурко**, Н. В. Медведєва, І. В. Сингаївська, Б. В. Гадзецький, В. І. Горчинська. – Київ : УІПКККО, 1995. – 54 с.
62. Реалізація програми національного виховання в системі післядипломної освіти / І. В. Мартинюк, **І. І. Шкурко** // Шляхи розвитку та вдосконалення системи післядипломної освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 24-25 листопада 1994 р. / Укр. ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти М-ва освіти України. – Київ : МО України, УІПКККО, 1995. – Ч. 2. - С. 18.
63. Реалізація концепції соціально-гуманітарної підготовки майбутнього вчителя в Україні / **І. І. Шкурко** // Гуманітарні аспекти реформування і розвитку національної системи освіти : міжнар. конф. – Київ, 1995. – С. 190-191.

1996

64. Педагогическое образование и идея университета в творчестве П. Д. Юркевича / **И. И. Шкурко**, С. Л. Кузьмина // Университетское педагогическое образование : опыт, проблемы и перспективы развития : материалы Всеукр. науч.-практ. конф., Симферополь, 11-13 сентября 1996 г. / ред. кол.: В. Г. Сидякин, Г. М. Рюмин, А. В. Глузман, В. Н. Володько. - Симферополь, 1996. - С. 37-38.
65. Підготовка і перепідготовка вчителів у Великій Британії / Н. П. Яцишин, **І. І. Шкурко** // Післядипломна освіта керівних і педагогічних кадрів : проблеми розвитку. - Київ, 1996. - С. 116-118.
66. Підготовка педагогічних кадрів до організації виховного процесу в школі / О. І. Бондарчук, **І. І. Шкурко** // Система неперервної освіти: здобутки, пошуки, проблеми : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 28-31 жовтня 1996 р. : у 6-ти кн. - Чернівці, 1996. - Кн. 4. - С. 124-127.
67. План підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти на 1997 рік / **І. І. Шкурко**, В. І. Горчинська, Б. В. Гадзецький, Н. В. Медведєва, С. М. Михаленко. - Київ : УІПКККО, 1996. - 60 с.
68. Проблема філософії освіти і виховання дорослих / С. Л. Кузьміна, **І. І. Шкурко** // Післядипломна освіта керівних і педагогічних кадрів : проблеми розвитку: матеріали зв.-наук. конф., 2-3 листопада 1995 р. / Укр. ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти М-ва освіти України ; ред. кол.: М. І. Дробноход, С. В. Крисюк, Г. А. Дмитренко [та ін.]. - Київ : УІПКККО, 1996. - С. 195-197.

1997

69. Громадсько-педагогічна активність майбутнього учителя / **І. І. Шкурко** // Проблема дальшого розвитку педагогічних і психологічних наук : тези респ. наук. конф. - К., 1997. - Ч. 2. - С. 224-226.
70. Карамушка, Л. М. Психологічні основи управління у системі середньої освіти : навч. посіб. / Л. М. Карамушка ; рецензенти: **І. І. Шкурко**, В. В. Москаленко, Г. О. Балл, М. О. Фролов. - Київ : ІЗМН, 1997. - 180 с.
71. Карамушка, Л. М. Психологічні основи управління у системі середньої освіти : навчальна програма / Л. М.

- Карамушка ; рецензенти: **І. І. Шкурко**, В. В. Москаленко, Г. О. Балл, М. О. Фролов. – Київ : ІЗМН, 1997. – 68 с.
72. План-графік підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти на 1998 рік / Н. В. Медведєва, Б. В. Гадзецький, **І. І. Шкурко**. – Київ : ДАККО, 1997. – 60 с.
73. Система підвищення кваліфікації керівників освіти / **І. Шкурко**, Б. Гадзецький // Освіта і управління. – 1997. – Т. 1, № 1. – С. 99-112.
74. Філософія і педагогіка: проблеми їх співвідношення та зв'язку у творчій спадщині П. Д. Юркевича / **І. І. Шкурко**, С. Л. Кузьміна // Філософія освіти в сучасній Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. / Ін-т змісту і методів навчання М-ва освіти і науки України – Київ : ІЗМН, 1997. – С. 150-152.

1998

75. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації деканів класичних університетів, педагогічних вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Болюбаш Я. Я. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 6 с.
76. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації деканів ФПК вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Гадзецький Б. В. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 5 с.
77. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації державних службовців / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Круковська Т. В. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 5 с.
78. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації директорів індустріально-політехнічних вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Іващенко С. Г. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 7 с.
79. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації директорів ліцеїв, гімназій з проблем «Організація і зміст діяльності школи нового типу» / М-во освіти України, АПН

- України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Гравіт В. О. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 7 с.
80. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації директорів механіко-металургійних, промислово-економічних, громадського харчування та легкої промисловості вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Іващенко С. Г. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 7 с.
81. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації директорів опорних шкіл з проблем критеріальних основ та нормативно-правового забезпечення управління / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Данилова Г. С. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 7 с.
82. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації директорів опорних шкіл з проблем диференційованого навчання / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Кривченко О. С.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
83. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації директорів опорних шкіл з проблем нетрадиційних методів навчання / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти; Кривченко О. С. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 7 с.
84. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації директорів опорних шкіл з проблем національного виховання / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Розмариця В. Т.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 6 с.
85. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації директорів опорних шкіл із соціально-психологічних проблем керівництва школою та заступників директорів опорних шкіл з проблеми «Психологічні основи удосконалення управління навчально-виховним процесом» / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Черепніна О. І. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 9 с.

86. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації директорів технологічних, енергетичних, житлово-комунальних вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Іващенко С. Г. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 7 с.
87. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації завідуючих (методистів) кабінетами іноземних мов обласних (міських) закладів післядипломної освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Штомпель Г. О. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
88. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації завідуючих відділами освіти районних державних адміністрацій / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Данилова Г. С. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 7 с.
89. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації завідуючих кабінетами (лабораторіями) української мови і літератури, українознавства (методисти) обласних (міських) закладів післядипломної освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Набока Л. Я. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 8 с.
90. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації завідуючих кабінетами дошкільного виховання обласних закладів післядипломної освіти / Скрипник М. І.; М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
91. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації завідуючих кабінетами зарубіжної літератури, російської мови та літератури (методистів) обласних (міських) закладів післядипломної освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Скрипник М. І.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 9 с.
92. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації завідуючих кабінетами (лабораторіями) початкової освіти, методистів обласних (міських) закладів післядипломної освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія

- керівних кадрів освіти ; Скрипник М. І. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
93. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації завідуючих кабінетами (лабораторіями) курсової перепідготовки та школознавства (методистів) обласних (міських) закладів післядипломної освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Штомпель Г. О.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 6 с.
94. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації завідуючих кабінетами (лабораторіями) математики та фізики (методистів) обласних (міських) закладів післядипломної освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Штомпель Г. О. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 6 с.
95. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації завідуючих районними (міськими) методкабінетами зі стажем роботи / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Старченко К. М; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 6 с.
96. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації заступників директорів ліцеїв, гімназій / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Данилова Г. С. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 5 с.
97. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації заступників директорів з виробничої роботи енергетичних, житлово-комунальних, геолого - розвідувальних, топографічних вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Іващенко С. Г. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 7 с.
98. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації заступників директорів з навчальної роботи енергетичних, житлово-комунальних, геолого - розвідувальних, топографічних вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Іващенко С. Г. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 7 с.

99. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації заступників директорів ПТУ з навчальної роботи / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Полак Л. Б. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 7 с.
100. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації заступників директорів ПТУ з навчально-виробничої роботи / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Старченко К. М; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 7 с.
101. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації заступників директорів з навчальної роботи металургійних, індустріальних, політехнічних, промислово-економічних, гірничих, лісотехнічних вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Ямковий В. А.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 7 с.
102. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації заступників начальників управлінь освіти обласних, Київської та Севастопольської міських, Автономної республіки Крим державних адміністрацій з питань управління середніми закладами освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Круковська Т. В. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 5 с.
103. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації інспекторів управлінь (відділів) освіти районних (міських) держадміністрацій з питань дошкільного виховання / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Данилова Г. С.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 7 с.
104. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації інспекторів шкіл (спеціалістів) управлінь (відділів) освіти районних держадміністрацій / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Чернуха К. М.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
105. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації керівників (організаторів) шкільної психологічної служби (практичних психологів шкіл) / М-во освіти України, АПН

- України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Бондарчук О. І.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 6 с.
106. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації керівників районних (міських) закладів позашкільної роботи з учнями (директорів будинків школяра) / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Розмариця В. Т. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 7 с.
107. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації керівників районних (міських) закладів із позашкільної роботи з учнями (директори СЮТ, «клубів моряків», парків відпочинку) / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Сніцар Н. П.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 8 с.
108. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації керівників шкіл нового типу з проблем: «Психологічні основи управління», «Психологічні основи роботи з обдарованими дітьми», «Психодіагностика в роботі керівника школи» / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Черепніна О. І.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
109. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації методистів з гуманітарних дисциплін районних (міських) методкабінетів / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Набока Л. Я.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
110. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації методистів з фізико-математичних дисциплін районних (міських) методкабінетів / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Дивак В. В.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
111. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації методистів кабінетів профтехосвіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Полак Л. Б. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 7 с.
112. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методичних кабінетів з предметів природничого циклу / М-во освіти України, АПН

- України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Протасова Н. Г. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
113. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методичних кабінетів з українознавства / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Протасова Н. Г. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 8 с.
114. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методкабінетів з питань початкової освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Скрипник М. І. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 5 с.
115. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації новопризначених заступників директорів ПТУ з навчально-виховної роботи / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Набока Л. Я. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 7 с.
116. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації новопризначених завідуючих районними (міськими) методичними кабінетами / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Старченко К. М.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 6 с.
117. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації працівників районних (міських) методкабінетів з проблеми «Психологічні основи гуманізації та вдосконалення навчально-виховного процесу / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Карпова Г. О.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
118. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації ректорів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Котова О. Г. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 6 с.
119. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації спеціалістів (інспекторів) з охорони дитинства відділів освіти районних (міських) держадміністрацій / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Круковська Т. В. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ: ДАККО, 1998. – 8 с.

120. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації спеціалістів (інспекторів) щодо роботи з педагогічними кадрами відділів освіти районних (міських) держадміністрацій / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти; Круковська Т. В. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
121. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації спеціалістів (інспекторів) управлінь освіти облдержадміністрацій, міських рад, які займаються питаннями загального навчання, харчування, охорони здоров'я дітей / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Чернуха К. М. ; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 7 с.
122. Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації спеціалістів управлінь освіти обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, які займаються питаннями роботи в установах інтернатного типу / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Данилова Г. С.; за ред. **І. І. Шкурка**. – Київ : ДАККО, 1998. – 8 с.
123. План-графік підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти на 1999 рік / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Гадзецький Б. В., Миронова Л. О., Руда Л. В., **Шкурко І. І.** – Київ : ДАККО, 1998. – 60 с.
124. Островерхова, Н. М. Парадигми управління авторськими закладами освіти / Н. М. Островерхова ; рецензенти: **І. І. Шкурко**, Л. І. Даниленко, Л. М. Карамушка. – Київ : Глобус, 1998. – 276 с.
125. Управління процесом соціально-гуманітарної підготовки вчителів : (іст.-пед. аналіз) / **І. І. Шкурко** //Управління національною освітою в умовах становлення і розвитку української державності: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Київ : ІЗМН, 1998. – С. 50-55.

1999

126. Програма підрозділу «Актуальні проблеми національного виховання» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / М-во

- освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти, Каф. гум. освіти та виховання ; **І. І. Шкурко** ; за ред. О. С. Снісаренко, В. Т. Розмариці. – Київ : ДАККО, 1999. – 9 с.
127. Програма підрозділу «Актуальні проблеми національного виховання» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти, Кафедра гум. освіти та виховання; Щербань П. М., Киричук О. І. ; за заг. ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ: ДАККО, 1999. – 10 с.
128. Програма підрозділу «Актуальні проблеми управління» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти/ М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Даниленко Л. І. ; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ: ДАККО, 1999. – 9 с.
129. Програма підрозділу «Актуальні проблеми управління» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Данилова Г. С., Соколовська А. П. ; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ : ДАККО, 1999. – 9 с.
130. Програма підрозділу «Екологія в освіті» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти/ М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Дробноход М. І., Вольвач Ф. В., Іващенко С. Г. ; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ : ДАККО, 1999. – 13 с.
131. Програма підрозділу «Економіка освіти» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / Мін-во освіти України, АПН України, Держ. акад. кер. кадрів освіти, Каф. проф. освіти; Куценко В. І. ; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ : ДАККО, 1999. – 6 с.
132. Програма підрозділу «Зміст і методи освіти» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Гадзецький Б. В.,

- Литвиненко Р. М., Пуцов В. І, Штомпель Г. О. ; за ред. **І. І. Шкурка**, В. Т. Розмариці, Г. О. Штомпеля. – Київ : ДАККО, 1999. – 14 с.
133. Програма підрозділу «Інноваційні технології освіти» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти, ; Фурман А. В. ; за загальною ред. **І. І. Шкурка**, В. Т. Розмариці. – Київ : ДАККО, 1999. – 6 с.
134. Програма підрозділу «Інформаційні технології» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти; Гезь Т. А., Клочкова Ю. Ш., Осіпа Р. А. ; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ: ДАККО, 1999. – 16 с.
135. Програма підрозділу «Правове регулювання трудових відносин у закладах освіти» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Мінюков П. І.; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ : ДАККО, 1999. – 6 с.
136. Програма підрозділу «Психологія педагогічного менеджменту» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти; Бондарчук О. І., Карамушка Л. М., Киричук О. В., Коломінський Н. Л., Сингаївська І. В., Черепніна О. І. ; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ: ДАККО, 1999. – 14 с.
137. Програма підрозділу «Українознавство» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти/ М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Жадько К. П., Козярьський Б. І., Кононенко П. П., Синицина Н. Р.; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ: ДАККО, 1999. – 11 с.
138. Програма підрозділу «Управління безпекою життєдіяльності у закладах та установах освіти» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія

- керівних кадрів освіти ; Дивак В. В.; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ: ДАККО, 1999. – 7 с.
139. Програма підрозділу «Управління системою підвищення кваліфікації педагогічних кадрів» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / М-во освіти України, АПН України, Держ. академія керівних кадрів освіти ; Крисюк С. В. ; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ: ДАККО, 1999. – 6 с.
140. Програма підрозділу «Філософія і соціологія освіти» навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти / Мін-во освіти України, АПН України, Держ. акад. кер. кадрів освіти; Лутай В. С., Сніцар Л. П. ; за загальною ред. **І. І. Шкурка** і В. Т. Розмариці. – Київ: ДАККО, 1999. – 10 с.
141. Соціально-трудова підготовка майбутніх учителів України у процесі суспільно-корисної діяльності (історико-педагогічний аналіз) / **І. І. Шкурко** // Післядипломна освіта та управління навчальними закладами в умовах трансформації суспільства: матеріали зв.-наук. конф. – Київ : ДАККО, 1999. – С. 301-305.

2000

142. Професійна підготовка вчителів України (друга половина 40-х років ХХ ст.) / **І. І. Шкурко** // Наукові записки: збірник наук. статей Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова / уклад. П. В. Дмитренко, Л. Л. Макаренко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2000. – Ч. 3. – С. 124-132.

2001

143. Практична підготовка учителя в історії вищої педагогічної освіти України (кінець 30-х років ХХ століття) / **І. І. Шкурко** // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми вищої педагогічної освіти у світлі рішень II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти і виступу Президента України Л. Д. Кучми / укл.: П. В. Дмитренко, Л. Л. Макаренко, О. П. Симоненко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2001. – Ч. 4. – С. 210-213.

2002

144. Вузівські бібліотеки в системі підготовки майбутніх учителів (40-і – 60-і роки ХХ століття) / **І. І. Шкурко** // Вісник : збірник наукових статей викладачів, докторантів, аспірантів Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова / укл. П. В. Дмитренко, О. Л. Макаренко, О. П. Симоненко. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. – Вип. 4. – С. 115-117.
145. Суспільно-корисна діяльність у системі професійної підготовки учителів (40 – 60-і роки ХХ століття) / **І. І. Шкурко** // Наукові записки. Сер.: Педагогічні та історичні науки: зб. наук. пр. НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. – Вип. 47. – С. 243-250.

2003

146. Естетичне виховання в системі професійно-педагогічної підготовки учителів України (друга половина 40-х – 50-і роки ХХ століття) / **І. І. Шкурко** // Вісник : збірник наукових статей викладачів, докторантів, аспірантів Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова / укл. П. В. Дмитренко, О. Л. Макаренко, О. П. Симоненко. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. – Вип. 6. – С. 197-199.

2005

147. Трудове виховання як цінність у системі професійно-педагогічної підготовки учителя (історико-педагогічне дослідження 1943-й – 60-і роки ХХ століття) / **І. І. Шкурко** // Проблеми змісту педагогічної підготовки вчителя у контексті аксіологічної освіти (історичний, теоретико-практичний аспекти): матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 170-річному ювілею НПУ імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – С. 47-51. – Літ.: 24 н.

2006

148. Суспільно-трудова підготовка учителів у системі вищої педагогічної освіти України (60-і роки ХХ століття) / **І. І. Шкурко** // Педагогічна освіта України : національні традиції

та європейські інновації: наук.-практ. конф. : матеріали. – Київ, 2006. – Секція IV: Проблеми змісту педагогічної підготовки в умовах європейського освітнього та інтеграційного процесу. – С. 92-100. – Літ.: 18 н.

2008

149. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до краєзнавчої роботи в школі / **І. І. Шкурко**, Л. І. Синіговець // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт : збірник у 2-х т. – Чернігів: ЧДПУ, 2008. – № 55, т. 1. – С. 146-150.

2010

150. Моральність у соціально-економічному вихованні учнів / О. Т. Шпак, **І. І. Шкурко** // Наукова сесія, присвячена 175-річчю НПУ імені М. П. Драгоманова: за версією і сприянням ректора у-ту В. П. Андрущенка: у двох книгах (упоряд. Л. П. Вовк, О. С. Падалка). – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Кн. 2. – С. 122-134.
151. Розвиваймо самостійність української системи освіти і виховання / Г. Панченко, Ю. Руденко, **І. Шкурко** // Рада козацька. – 2010. - №3-4, лютий. – С. 8-9.

2013

152. Євтушенко, О. Українська народна педагогіка і сучасність / О. Євтушенко; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Молода наука : студентська наукова конференція / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова: уклад.: В. Б. Вишківська, О. В. Піскун; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 11.-14. - Літ.: 8 н.
153. Ірклієвська, Марина. Проблеми розвитку особистості в педагогічній спадщині Павла Петровича Блонського / М. Ірклієвська; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Молода наука: студентська наукова конференція / М-во освіти і науки

України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова: уклад.: В. Б. Вишківська, О. В. Піскун; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 6-8. - Літ.: 3 н.

154. Ніколаєнко, Ю. Праця Олександра Васильовича Духновича «Народная педагогія в пользу училищ и учителей сельских» як феномен української історико-педагогічної науки / Ю. Ніколаєнко; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Молода наука: студентська наукова конференція / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова: уклад.: В. Б. Вишківська, О. В. Піскун; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 7.-10. - Літ.: 6 н.

155. Сухенко, Ю. Маловідомі сторінки праці В. О. Сухомлинського «Серце віддаю дітям» / Ю. Сухенко; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Молода наука : студентська наукова конференція / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова: уклад.: В. Б. Вишківська, О. В. Піскун; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 4.- 7. - Літ.: 10 н.

156. Фролова, Юлія. Колегія Павла Галагана в історії гуманітарної освіти України / Ю. Фролова; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Молода наука : студентська наукова конференція / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова: уклад.: В. Б. Вишківська, О. В. Піскун; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 8 – 11. – Літ.: 5 н.

2014

157. Мазуренко, Альона. Майдан як революція свідомості українців (листопад 2013 – лютий 2014) / А. Мазуренко; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Молода наука: до 180-річчя НПУ ім. М. П. Драгоманова, студентська наукова конференція / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т

- імені М. П. Драгоманова: уклад.: **І. І. Шкурко**, О. В. Піскун, В. Б. Вишківська; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 20. – 22.
158. Молода наука НПУ імені М. П. Драгоманова: до 180-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова. Студентська наукова конференція : тези / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; відповід. за вип. Вовк Л. П., Падалка О. С.: уклад. **Шкурко І.**, Вишківська В., Піскун О. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – 96 с.
159. Молода наука НПУ імені М. П. Драгоманова: до 180-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова. Студентська наукова конференція : тези / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; відповід. за вип. Вовк Л. П., Падалка О. С.: уклад. **Шкурко І.**, Вишківська В., Піскун О. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – 187 с.
160. Овчаренко, Тетяна. Острозька Біблія – наукова і освітня пам'ятка слов'янського світу / Т. Овчаренко; наук. керівник **І.І. Шкурко** // Молода наука : до 180-річчя НПУ ім. М. П. Драгоманова, студентська наукова конференція / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова: уклад.: **І. І. Шкурко**, О. В. Піскун, В. Б. Вишківська; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 23. – 25.
161. Остапенко, Юлія. Педагогічні та історичні цінності Пересопницького Євангелія / Ю. Остапенко; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Молода наука: До 180-річчя НПУ ім. М. П. Драгоманова, студентська наукова конференція / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова: уклад.: **І. І. Шкурко**, О. В. Піскун, В.Б. Вишківська; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 15. – 17.

162. Пелін, В. Електронний підручник як засіб ефективного засвоєння педагогічних знань майбутніми вчителями початкової школи / В. Пелін ; наук. кер. **І. І. Шкурко** // Збірник статей магістрів : Розвиток педагогічної освіти : реалії та перспективи. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 5. – С.93-97.*
163. Сок, О. В. Формування професійно-пізнавального інтересу майбутніх вчителів початкової школи до вивчення педагогічних дисциплін / О. В. Сок ; наук. кер. **І. І. Шкурко** // Збірник статей магістрів : Розвиток педагогічної освіти : реалії та перспективи. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 5. – С. 116-121.
164. Сок, О. В. Формування професійно-пізнавального інтересу майбутніх вчителів початкової школи до вивчення педагогічних дисциплін : автореф. магістр. роботи / Ін-т педагогіки та психології , Кафедра педагогіки та методики почат. навч.; наук. кер.: **Шкурко І.** - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. - 14 с.
165. Сулима, М. Д. Формування культури самоосвіти майбутніх вчителів початкової школи, спец. 8.010102 Початкова школа; наук. кер. **І. І. Шкурко**. - Київ, 2014. - 16 с.
166. Сулима, М. Формування культури самоосвіти майбутніх учителів початкових класів / М. Сулима ; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Збірник статей магістрів : Розвиток педагогічної освіти : реалії та перспективи. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 5. – С.129-133.
167. Хоменко, Гліб. Трирський псалтир – ознака культури і духовності Київської Русі / Г. Хоменко; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Молода наука: до 180-річчя НПУ ім. М. П. Драгоманова, студентська наукова конференція / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова: уклад.: **І. І. Шкурко**, О. В. Піскун, В. Б. Вишківська; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. –

Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 17. – 19.

2015

168. Особливості підготовки учителів у педагогічних інститутах і університетах України в 30-х – на початку 40-х років ХХ століття / **І. І. Шкурко** // Матеріали наукової конференції викладачів кафедри теорії та історії педагогіки, за наук. ред. Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – С. 28-37. – До 180-річчя університету.
169. Ворон, Н. Роздуми про працю В. О. Сухомлинського «Батьківська педагогіка» / Н. Ворон ; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Молода наука: студентська наукова конференція / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; уклад.: О. Войналович, А. Шевченко; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. - С. 209-214. - Літ. : 9 н.
170. Паламарчук, В. Київський інститут шляхетних панянок : історія становлення та розвитку (1838-1919) / В. Паламарчук; наук. керівник **І. І. Шкурко** // Молода наука: студентська наукова конференція / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; уклад.: О. Войналович, А. Шевченко; відповід. за вип.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. - С. 209-214. - Літ. : 9 н.

2017

171. Організація педагогічної практики в системі професійної підготовки учителів України (кінець 30-х – початок 40-х років ХХ століття) / **І. І. Шкурко** // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/14241/1/Zbirnyk_2017.pdf
172. Тернистий шлях підручника «Історія педагогіки» і його автора / **І. І. Шкурко** // Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету : підсумки науково-дослідної діяльності НПУ імені М. П. Драгоманова

за 2017 рік. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017.*

Література про Івана Івановича Шкурка

- Студент и вузовский коллектив. – Каунас, 1973. – (Про І. І. Шкурка на стор. 217, 221).
- Программа Всесоюзной научно-практической конференции «Формы и методы использования массовой информации в идейно-политическом воспитании и контрпропагандистской работе школы». – Ровно, 1987. – (Про І. І. Шкурка на стор.22).
- Программа республиканской научно-практической конференции «Идеи формирования гармонически развитой личности в педагогическом наследии В. А. Сухомлинского и их творческая реализация в условиях перестройки общеобразовательной школы», (26-28 сентября 1988 г.). – Кировоград, 1988. – (Про І. І. Шкурка на стор. 8).
- Якнайбільше поваги до людини // Зміна. – 1988. - 23 лютого. – (Про І. І. Шкурка на стор. 1).
- Методические проблемы педагогической науки. История педагогики : науч. реф. сб. /АПН СССР, НИИ общей педагогики. – Москва, 1989. – (Про І. І. Шкурка на стор. 14).
- Программа Всесоюзной научно-практической конференции «Идейное наследие Н. К. Крупской и современные проблемы перестройки школы» (К 120-летию со дня рождения Н. К. Крупской), 27 февраля - 2 марта 1989 г., Москва. - М., 1989. - (Про І. І. Шкурка на стор.18).
- Програма Міжвузівської науково-практичної конференції «Розвиток школи і педагогічної науки на Україні (1988-1988 рр.), присвяченої 1000-річчю школи Київської Русі. – Ніжин, 1989. - (Про І. І. Шкурка на стор. 13).

- Київський державний педагогічний інститут імені О. М. Горького. 1920-1990: історичний нарис. – К.: Рад. школа, 1990. – (Про І. І. Шкурка на стор.155, 158).
- Шабельников В. Как подготовить будущего учителя? / В. Шабельников // Донбасс. – 1993. – 26 июня. - (Про І. І. Шкурка на стор.2).
- Дем'янчук С. Мистецтво виховувати / С. Дем'янчук // Вісник Рівненщини. – 1994. - 1 березня. - (Про І. І. Шкурка на стор. 4).
- Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. 1920-1995 : історичний нарис. – К.,1995. – (Про І. І. Шкурка на стор. 141, 142).
- В президії АПН України // Педагогічна газета. – 1999. - №3. - (Про І. І. Шкурка на стор. 1).
- Григоренко, В. ДАККО – АПН України : співробітництво зростає / Віктор Григоренко // Освіта України. – 1999. – 26 травня. - (Про І. І. Шкурка на стор.2).
- Григоренко, В. Співпраця двох академій / Віктор Григоренко //Педагогічна газета. – 1999. - № 6. - (Про І. І. Шкурка на стор.1).
- Національний педагогічний університет імені Михайла Петровича Драгоманова : історичний нарис. 1920-2000 /уклад.: П. В. Дмитренко, О. Л. Макаренко. – К.: Четверта хвиля, 2000. – (Про І. І. Шкурка на стор. 190-192).
- Педагогічна освіта України : національні традиції та європейські інновації : наук. практ. конф., 8 грудня 2005 р. - К., 2005. - (Про І. І. Шкурка на стор.11).
- Професори Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : біографічний довідник. 1997-2005

/упоряд.: В. П. Бех, Г. І. Волинка; за заг. ред. В. П. Андрущенко. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – (Про І. І. Шкурка на стор.217).

- Мельник Б. Професор Іван Шкурко – вчитель учителів / Борис Мельник // Сільська школа. – 2006. – 6 липня. - (Про І. І. Шкурка на стор.3).
- Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: програма зв.-наук. конф. викладачів університету за 2008 рік, 5-6 лютого 2009 р.- К., 2009. - (Про І. І. Шкурка на стор.5).
- Професори Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : бібліографічний довідник.1944-2009 рр. /уклад.: Г. І. Волинка, О. С. Падалка, Л. Л. Макаренко; за заг. ред. В. П. Андрущенко. – 2-ге вид., допов. і перероб. - К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – (Про І. І. Шкурка на стор. 386-387).
- Наукова сесія, присвячена 175-річчю Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: за версією і сприянням ректора університету В. П. Андрущенко : у 2-х кн./упоряд. : Л. П. Вовк, О. С. Падалка. – К., Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. - кн. 2. - (Про І. І. Шкурка на стор.15, 23).
- Руденко Ю. Атланти кафедри / Ю. Руденко, О. Шпак, М. Кравчук // Освіта. – 2011. 4-11 травня. - (Про І. І. Шкурка на стор. 6-7).

Іменний покажчик

- Алексеев А.Н. 38
Бакуменко П.І. 15
Балл Г.О. 71
Блонський П.П. (153)
Бойко В.А. 38
Болюбаш Я.Я. 74
Бондарчук О.І. 105,
136
Бондарчук О.І. 66
Бурлака Я.І. 15, 23
Вишківська В. 152-161,
167
Вовк Л.П. 150, 152-161,
167-170
Войналович О. 169, 170
Володько В.Н. 64
Вольвач Ф.В. 130
Ворон Н. 169
Гадзецький Б.В. 61, 67,
71-73, 76, 123, 132
Галаган П. (156)
Гезь Т.А. 134
Глузман А.В. 64
Горовенко В.Н. 18
Городенський П. 3, 15
Горчинська В.І. 61, 67
Гравіт В.О. 79
Даниленко Л.І. 124,
127
Данилова Г.С. 81, 96,
103, 122, 129
Данилова Л.О. 16
Дивак В.В. 110, 138
Дмитренко Г.А. 68
Дмитренко П.В. 58,
142-144
Дробноход М.І. 69, 130
Духнович О.В. (154)
Євтушенко О. 152
Єремєєв Б.Р. 2
Жадько К.П. 137
Іващенко С.Г. 78, 80,
86, 97, 98, 130
Ірклієвська М. 153
Капська А.Й. 21
Карамушка Л.М. 70, 71,
124, 136
Кардаш О.Д. 15
Карпова Г.О. 117
Качкан В.А. 25
Киричук О.І. 127, 136
Клочкова Ю.Ш. 134
Коваленко Е.И. 49, 50
Козярський Б.І. 137
Коломінський Н.Л. 136
Кононенко П.П. 137
Котова О.Г. 118
Кривченко О.С. 82-83
Крисюк С.В. 68, 139
Круковська Т.В. 77,
102, 119, 120

Крупская Н.К. (44, 49, 51)
Кузьмина С.Л. 64, 68, 74
Куценко В.І. 131
Латун Я.М. 44
Левіна В.А. 15
Лизанчук В.В. 25
Лисенко М.М. 55
Литвиненко Р.М. 132
Лобовик Б.О. 15
Лутай В.С. 140
Мазуренко А. 157
Майборода В.К. 55
Макаренко А.С. (31-33, 35, 43)
Макаренко Л.Л. 142-144
Мартинюк І.В. 62
Медведева Н.В. 61, 67, 71
Миронова Л.О. 123
Михайленко С.М. 67
Мінюков П.І. 135
Москаленко В.В. 71
Набока Л.Я. 88, 109, 115
Ніколаєнко Ю. 154
Ніколенко Д.Ф. 15
Овчаренко Т. 160
Олійник В. 3, 9
Осіпа Р.А. 134
Остапенко Ю. 161
Островерхова Н.М. 124
Падалка О.С. 150, 152-161, 167-170
Паламарчук В. 170
Панченко Г. 151
Пелін В. 162
Пелячик І.Ф. 30
Піскун О. 152-161, 167
Плахова А.І. 15
Полак Л.Б. 99, 111
Протасова Н.Г. 112, 113
Пуцов В.І. 132
Розмариця В.Т. 84, 106, 126, 128-140
Романовський О.К. 15
Руда Л.В. 123
Руденко Ю. 23, 151
Рюмин Г.М. 64
Сазонова М.А. 38
Сидякин В.Г. 64
Симоненко О.П. 143, 144
Симонова К.С. 58
Сингаївська І.В. 61, 136
Синицина Н.Р. 137
Синіговець Л.І. 149
Скок О.В. 163, 164
Скрипник М.І. 90-92, 114
Снісаренко О.С. 126
Сніцар Н.П. 107, 140
Соколовська А.П. 129
Старченко К.М. 95, 100, 116
Сулемов В.А. 18
Сулима М. 165, 166
Сухенко Ю. 155
Сухомлинський В.О. (34, 36, 37, 57, 169)
Татенко О.С. 15
Фролов М.О. 71
Фролова Ю. 156
Фурман А.В. 133
Хоменко Г. 167

Чекурда О.Д.	15	Шербань П.М.	127
Черепніна О.І.	85, 108, 136	Шпак О.Т.	150
Чернуха К.М.	104, 121	Штомпель Г.О.	87, 93, 94, 132
Шевченко А.Ф.	58, 169, 170	Юркевич П.Ю.	(64, 74)
Шевченко Н.І.	16	Ямковий В.А.	101
Шелухін Д.Я.	5, 6	Яцишин Н.П.	65

Зміст

Професор Іван Шкурко - вчитель учителів.....	
Нагороди професора І. І. Шкурка.....	
Основні дати життя та діяльності Івана Івановича Шкурка.....	
Хронологічний покажчик друкованих праць професора І. І. Шкурка.....	
Література про Івана Івановича Шкурка.....	
Іменний покажчик.....	

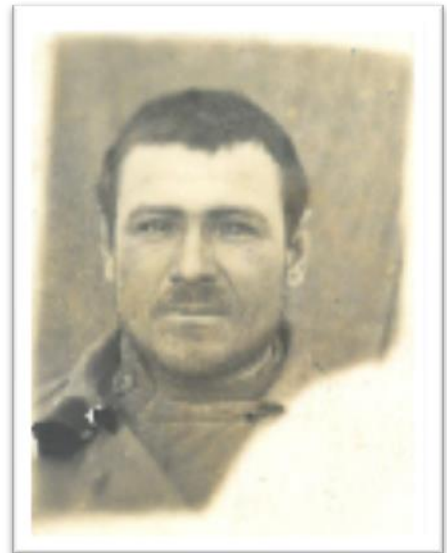
Мої родинні світлини

Мій дідусь – Петро Микитович

*Моя мати – Шкурко
Агафія Петрівна*

*Мій батько – Шкурко
Іван Харитонович*

Випуск учнів 7 класу (1955 р.). Перший верхній ряд, другий ліворуч Шкурко Іван

Учень технікуму (1958 р)

*Активний учасник струнного оркестру. Другий ряд, другий праворуч
Шкурко Іван (1957 – 1959 рр.)*

Мій товариш із далекої юності (1959 р.)

*Старшина Збройних Сил СРСР, спеціаліст стартового обладнання
зенітно – ракетної зброї (1963 р.)*

*Студент – першокурсник Київського державного педагогічного інституту ім.
О.М. Горького*

Студентські роки – найкраща пора юності

З Новим 1964 роком!

З учасниками першотравневої демонстрації

*З делегатами конференції Київської обласної комсомольської організації
(1965 р.)*

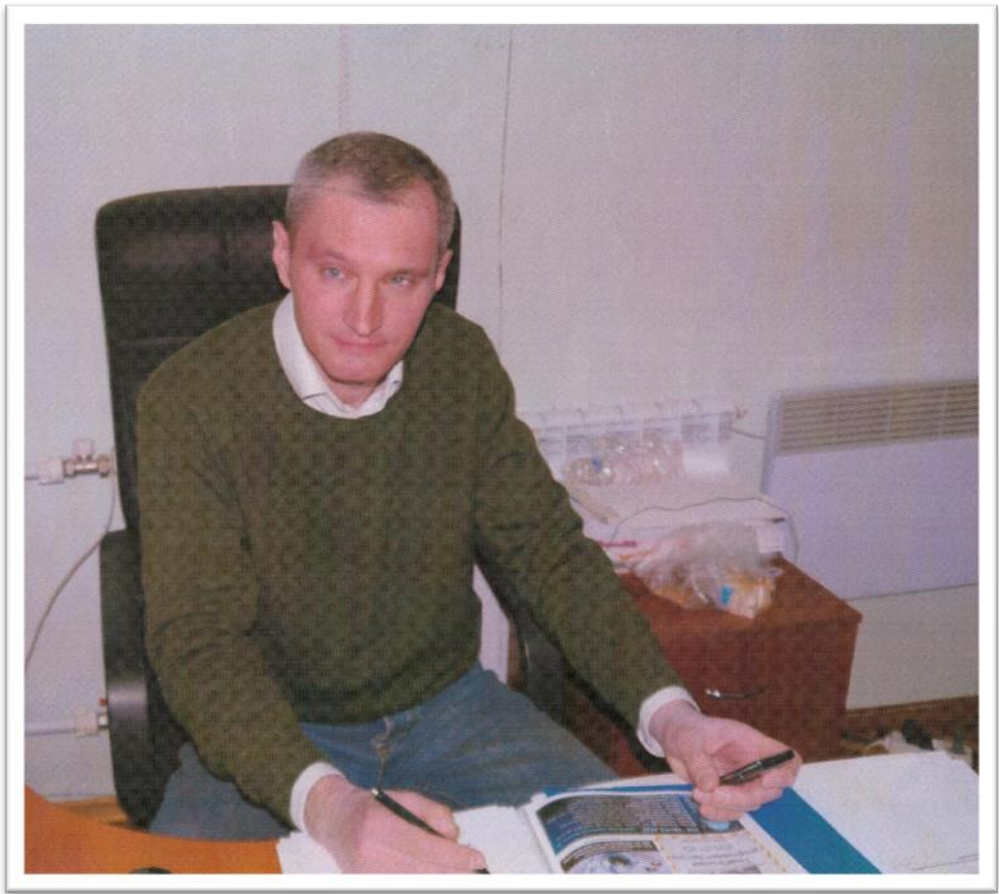

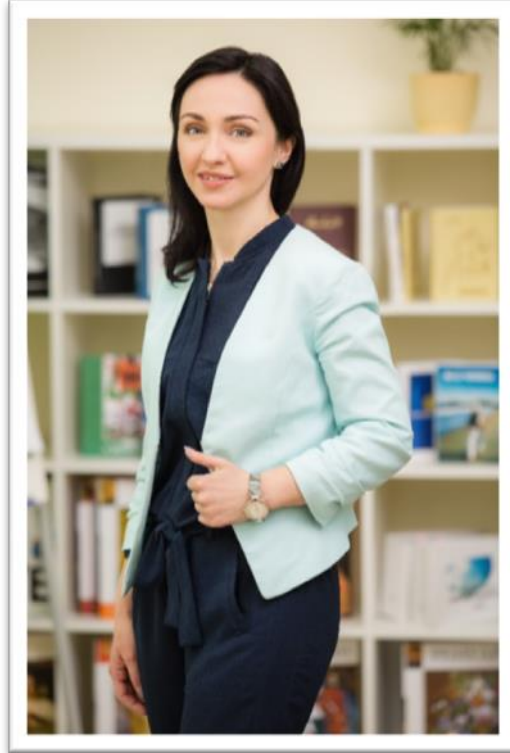
Пам'ятне фото

*Студенти і викладачі КДПІ ім. Горького і викладачі Вищої педагогічної школи
ім. К. Цеткін. Лейпціг , НДР (1967р)*

Син Олександр

Донька Ярослава

Аспіранти кафедри педагогіки КДПІ ім. О.М. Горького (1969р)

Ректор КДПІ ім. Горького проф. Шкіль М.І., декан педагогічного факультету доц. Андрущак В.М., декан історико-педагогічного ф-ту доц. Січкач Г.В., декан дефектологічного ф-ту проф. Селецький А.І., заступник декана історико-педагогічного ф-ту доц. Ганжа І.Х., зав. кафедрою доц. Шкурко І.І., доц. Трубайчук А.Ф., та інші (1976р)

Республіка Куба. З дружиною Валентиною Миколаївною.

Члени Державної екзаменаційної комісії історико-педагогічного факультету – доц. Ганжа. І.Х., доц. Тендерес Л.П., доц. Шкурко І.І. та інші(1985р)

*Учасники науково-практичної конференції, присвяченої 70-річчю з дня народження В.О. Сухомлинського: академік АПН СРСР М.Д. Ярмаченко, проф. Бурлака Я.І., донька В.О. Сухомлинського, дружина В.О. Сухомлинського, доценти Горovenko В.М., Руденко Ю.Д., Шкурко І.І. та інші
(Кіровоград 1988 р.)*

Виїзне засідання кафедри педагогіки КДПІ ім. О.М.Горького до Переяслав – Хмельницького педагогічного інституту: доц. Панченко Г.Д., Татенко О.С., проф. Бурлака Я.І., доц. Шкурко І.І., доц. Горovenko В.М., доц. Вовк Л.П., доц. Рябухін М.А. та інші.

Пам'ятне фото з випускниками магістратури Державної академії керівних кадрів освіти і МАУП (1995р)

Студенти факультету філософської освіти та науки складають іспит з курсу «Історія педагогіки» .

Екзаменатори - проф. Шкурко І.І., доц. Бульвінська О.І. (1996 р)

Студенти 5-го курсу історичного факультету після закінчення педагогічної практики в СШ №178 м. Києва (Методист проф. Шкурко І.І.)

В Педагогічному музеї України із студентами факультету історичної освіти

Пам'ятне фото із студентами факультету філософської освіти та науки.

«Присяга» студентів-майбутніх Президентів України на «Пересопницькому Євангелії» - найдавнішій пам'ятці українського народу, написаній тогочасною літературною українською мовою.

З студентами спеціальності «релігієзнавство», «суспільствознавство» і «культурологія» на екскурсії визначними історико-педагогічними місцями м. Києва (квітень 2016р)

Моя онука Анастасія – студентка 2-го курсу історичного ф-ту Київського Національного університету ім. Т.Г. Шевченка.

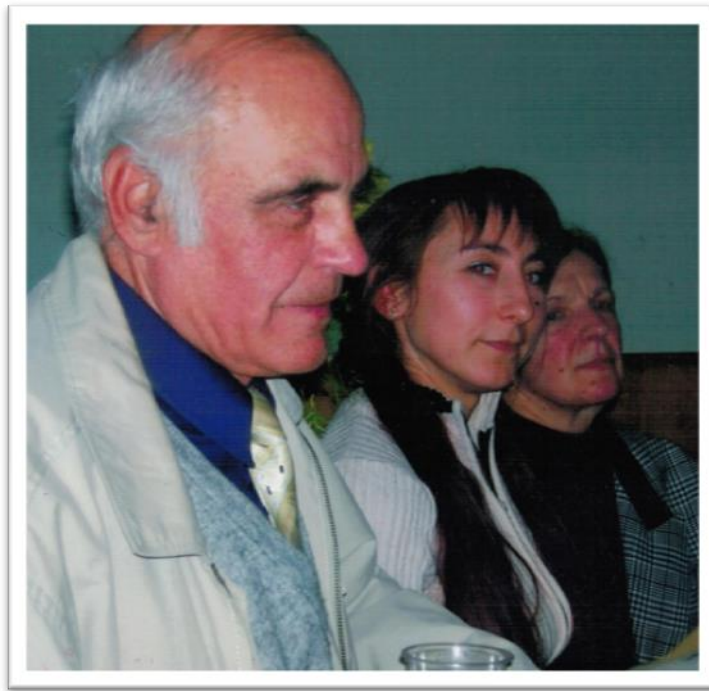

*Пам'ятне фото з учителями – новаторами і подвижниками педагогічної праці
школи-інтернату №10 Дарницького р-ну м. Києва. (2007р)*

З провідними доцентами кафедри теорії та історії педагогіки

В.Б. Вишківською і О.В. Піскун

З колегами на засіданні кафедри

На ювілеї професора Григорія Денисовича Панченка

З дружиною В.М. Шкурко і доктором психологічних наук , проф.Марусинець Мар'яною Михайлівною на Закарпатті (1999 р)

У родинному колі

З дочкою, онукою, невісткою і дружиною в с. Ковалівка, Васильківського району Київської області. Європа може позаздрити

Рибалки – любителі : Син Олександр

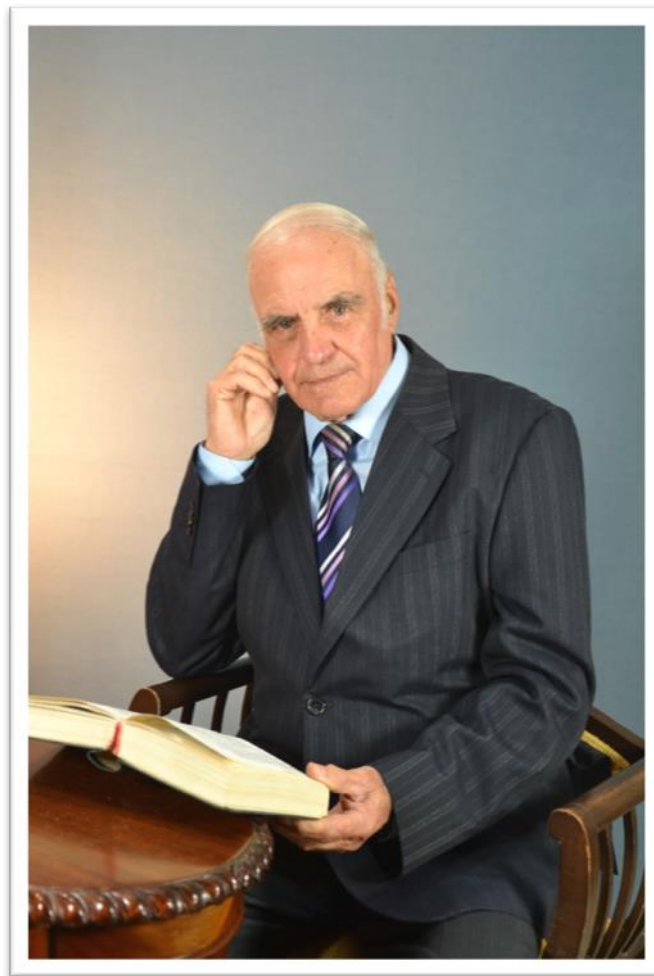
Я і моя онука Анастасія на приміській садибі

50 років разом з Валентиною Миколаївною Шкурко

Незабутня зустріч студентів-однокурсників через 50 років після закінчення навчання в КДПІ ім. О.М. Горького (1967-2017)

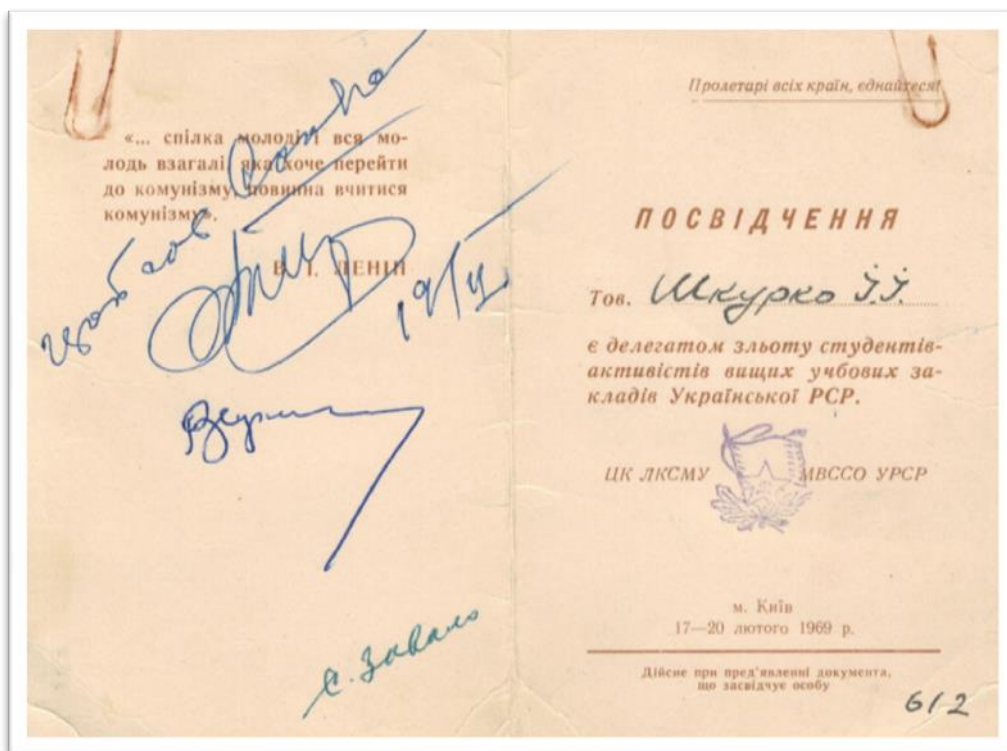
Життя прожити – не поле перейти...

Професор Шкурко І.І у роздумах про пережите, передумане і про щасливе майбутнє...

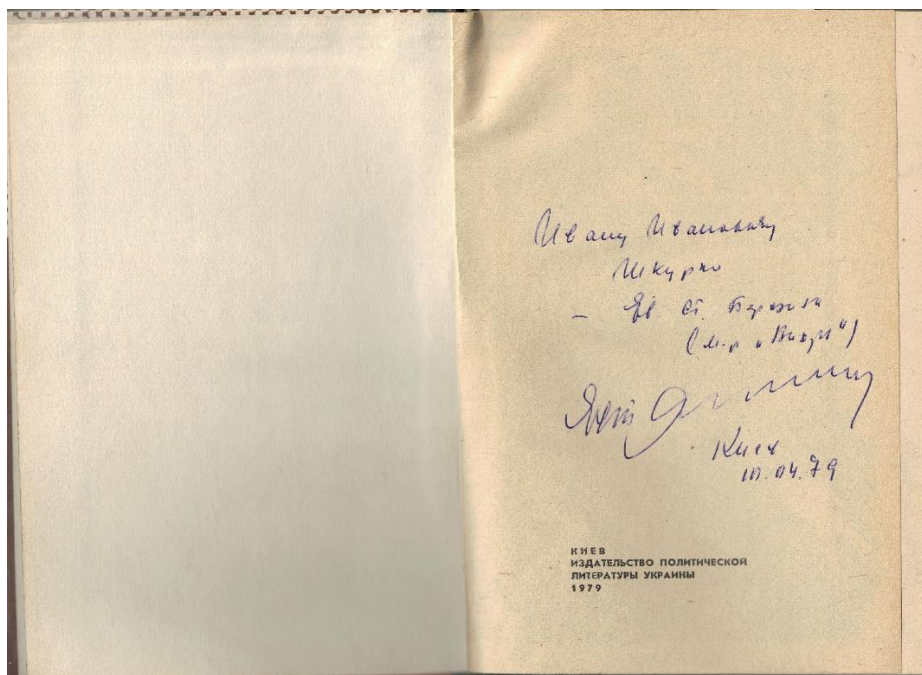
Дарчі надписи:

Василя Олександровича Сухомлинського, Героя Соціалістичної Праці, члена-кореспондента Академії педагогічних наук СРСР, українського педагога-новатора

Євгенія Степановича Березняка

Командира-розвідника групи «Голос» Героя України

Інформаційне видання

Іван Іванович Шкурко

Біобібліографічний покажчик

Науковий редактор – Савенкова Людмила Василівна, к.п.н.,
Заслужений діяч
культури України

Укладач бібліографічного покажчика – Іванівна
Тарасова Наталія

Бібліографічні редактори – Шаленко Галина
Іванівна,
Хархун Оксана
Леонідівна

Комп'ютерне складання – Шкурко Ярослава
Іванівна
Технічний редактор –
Оригінал—макет –

Підписано до друку .

Формат 60x84/16 Папірофсетний. Гарнітура Таймс. Друк
офсетний.

Умовн. друк. аркуші в 3. Облік видав арк.

Віддруковано з оригіналів

Видавництво Національного педагогічного
університету
імені М. П. Драгоманова. 01030, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

Свідоцтво про реєстрацію №.1101 від 29.10.2002

(044) 239-30-26